

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

*Islahijeta 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијета 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba*

Број: 01-02-03-13-448/17
Р: 02-01;05-01/17
Брчко, 31. августа 2017. године

ИЗВЈЕШТАЈ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Грантови удружењима грађана, невладиним организацијама
и другим непрофитним организацијама
у Брчко дистрикту БиХ у периоду 2014–2016. године

2017. године

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

Ислахијета 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276

Ислахијета 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276

www.ревизија-бд.ба

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ спровела је ревизију учинка на тему **“Грантови удружењима грађана, невладиним организацијама и другим непрофитним организацијама у Брчко дистрикту БиХ у периоду 2014–2016. године”**. Ревизија учинка је реализована у складу с Планом ревизије за 2017. годину, број: 01-13-565/16 од 16. децембра 2016. године.

Канцеларија за ревизију у складу с чланом 14 Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине (“Службени гласник Брчко дистрикта БиХ”, бројеви 40/08, 29/14 и 23/16) може извршити преглед или испитивање одређеног дијела или цијелог пројекта, програма или процедура или издатка институције, у погледу економичности, ефикасности и ефективности употребе ресурса.

Спроведена ревизија има карактер системске ревизије и обухватила је: Скупштину Брчко дистрикта БиХ, Канцеларију градоначелника, Одјељење за стручне и административне послове, Одјељење за образовање, Одјељење за привредни развој, спорт и културу, Одјељење за јавну безбједност, Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду, Одјељење за здравство и остале услуге, Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ, односно актере који су надлежни за управљање грантовима са економског кода 614300 (грантови непрофитним организацијама). У периоду 2014–2016. година за грантове непрофитним организацијама у буџету Брчко дистрикта БиХ планирано је нешто више од 40 милиона КМ и реализовано око 38 милиона КМ, односно планирано око 5% и реализовано око 6% буџета¹ Брчко дистрикта БиХ. Канцеларија за ревизију је у претходном периоду у оквиру извјештаја финансијске ревизије указивала на бројне неправилности у планирању, реализацији и у контроли реализованих грантова.

Испитивање је усмјерено на управљање грантовима кроз процес планирања, додјеле, контроле, извјештавања и евалуације грантова непрофитним организацијама из буџета Брчко дистрикта БиХ, при чему је посматрана и транспарентност процеса.

¹ Буџет Брчко дистрикта БиХ посматран је у укупном износу текућег буџета, капиталног буџета за посматрану годину и укупно резервисаних средства из претходних година и финансирања из кредита.

Ревизорски тим је спровођењем ове ревизије дошао до одређених налаза који су презентовани представницима надлежних институција на фокус групи. У Нацрту извјештаја имплементирани су коментари и сугестије добијени на одржаној фокус групи. Канцеларија за ревизију је у складу са одредбама јавне управе и институција у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, Нацрт извјештаја доставила институцијама које су биле обухваћене спроведеном ревизијом. Одјељењима и институцијама је остављена могућност да дају своје коментаре и примједбе на налазе и закључке обављене ревизије. Након изражавања ставова, израђен је коначан извјештај о спроведеној ревизији учинка.

У Извјештају се наводе препоруке упућене надлежним одјељењима, Влади и Дирекцији за финансије Брчко дистрикта БиХ, а ради постизања веће ефикасности, ефективности и транспарентности цјелокупног процеса.

Ревизију је обавио ревизорски тим у саставу: Ивана Гаврић, вођа тима и Амра Илић, члан тима.

Замјеници главног ревизора

Амра Илић, дипл. ек.

Мр сц. Саво Грујић, дипл. ек.

Главни ревизор

Некир Суљагић, дипл. ек.

САДРЖАЈ

ИЗВРШНИ РЕЗИМЕ.....	6
1. УВОД.....	8
1.1 Позадина ревизије	8
1.2 Сврха ревизије и ревизијска питања.....	9
1.3 Критеријуми ревизије	9
1.4 Обим и ограничења ревизије	10
1.5 Извори и методи ревизије.....	11
1.6 Структура извјештаја	12
2. ОПИС ПРЕДМЕТА РЕВИЗИЈЕ.....	13
2.1 Дефинисање термина грант	13
2.2 Појам непрофитних организација	14
2.3 Правни оквир релевантан за управљање грантовима непрофитним организацијама	15
Планирање грантова.....	15
Додјеливање грантова	16
Контрола	17
Извјештавање.....	17
2.5 Преглед додијеливаних грантова по одјељењима и институцијама Дистрикта за 2014–2016. годину.....	17
3. НАЛАЗИ.....	19
3.1 Планирање грантова непрофитним организацијама	19
3.1.1 Планирање активности управљања грантовима непрофитним организацијама и циљеви.....	19
3.1.2. Планирање буџета за грантове	21
3.1.3. Основ за планирање – анализе, постављање циљева, веза са стратешким циљевима	27
3.2 Праксе дојеле грантова непрофитним организацијама	29
3.2.1. Поступак дојеле грантова	29
3.2.2. Различитости процедура дојеле грантова непрофитним организацијама.....	30
3.2.3. Услови за дојелу грантова и избор корисника	33
3.3 Извјештавање	35
3.3.1. Извјештаји корисника грантова, праћење и контрола намјенског утрошка средстава	35
3.3.2. Анализе и извјештаји буџетских корисника о додијеливаним грантовима	38
3.4 Предузети кораци ка ефикаснијем управљању грантовима.....	38
4. ЗАКЉУЧЦИ	40
4.1 Планирање грантова и постављање циљева.....	40
4.2 Дојела грантова – различити приступи	41
4.3 Праћење, контрола и извјештавање нису у функцији квалитетнијег управљања грантовима	42
5. ПРЕПОРУКЕ.....	43
РЕФЕРЕНЦЕ.....	46
ПРИЛОЗИ.....	47

РЕВИЗИЈА УЧИНКА

Ревизија учинка је независан периодичан преглед дјеловања јавног сектора, програма или организација у погледу економичности, ефикасности и ефективности трошења јавних средстава. Циљ ревизије учинка је да утврди да ли коришћени ресурси представљају најекономичније трошење јавних средстава, да ли се коришћењем расположивих ресурса пружају најбоље услуге, да ли су испуњени стратешки циљеви институције и да ли постоји утицај на имплементацију тих циљева. Циљ ревизије учинка је и промовисање транспарентности, одговорности и бољег учинка. Ревизијама учинка желе се постићи независне процјене рада јавног сектора. Ревизија учинка је флексибилна у одабиру субјеката и метода ревизије, по природи је, због сложености јавног сектора и разноврсности питања која се односе на њен рад, широко обухватна, чиме добија на значају код корисника извјештаја и јавности. Ово је ревизија чији се значај повећава упоредо са развојем друштва.

Основни принципи² у ревизији учинка су економичност, ефикасност и ефективност и често се називају три Е.

Принцип **економичности** захтијева постизање одговарајућег нивоа квалитета и обима резултата, а уз минимизирање трошкова коришћених ресурса.

Принцип **ефикасности** захтијева остваривање максимума резултата из расположивих ресурса, односно, успоставу најбољег односа између искоришћених ресурса и остварених резултата.

Принцип **ефективности** захтијева остваривање постављених циљева.

У складу са ISSAI 100 ревизијским стандардима, ревизија учинка се односи на ревизију економичности, ефикасности и ефективности и обухвата:

- a) ревизију економичности управних активности у складу са здравим управним принципима и праксом, те политиком управе;
- b) ревизију ефикасности коришћења људских, финансијских и других ресурса, укључујући испитивање информационих система, мјера учинка и контролних поступака, као и процедура за отклањање уочених недостатака које спроводи субјекат који је предмет ревизије; и
- c) ревизију ефективности учинка у односу на постигнуте циљеве субјекта код којег се обавља ревизија, те ревизију стварног утицаја активности у односу на очекивани.³

² Координациони одбор Врховних ревизорских институција у БиХ: Водич за ревизију учинка, Сарајево 2013.

Координациони одбор Врховних ревизорских институција у БиХ: Принципи ревизије учинка, Сарајево 2009.

³ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број:11/2011

ИЗВРШНИ РЕЗИМЕ

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ је спровела ревизију учинка процеса управљања грантовима непрофитним организацијама у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: *Дистрикт*). Полазећи од чињеница да се планирање и одобравање грантова непрофитним организацијама најчешће врши без документованих анализа, а на основу њиховог позиционирања у буџету, те да информације о начину коришћења грантова и оствареним циљевима нису у потпуности доступне јавности, Канцеларија за ревизију је одлучила да спроведе ову студију ревизије учинка.

Приликом расподјеле буџетских средстава у Дистрикту, дио средстава се у виду текућих грантова расподјељује непрофитним организацијама. У периоду 2014–2016. године у буџету Дистрикта реализовано је око 38 милиона КМ (37.412.944,91 КМ) односно око 6% укупно реализованог буџета Дистрикта, а на име грантова непрофитним организацијама.

Ревизијом је обухваћен процес управљања грантовима непрофитним организацијама из буџета Дистрикта кроз процесе планирања, додјеле, контроле, извјештавања и евалуације додијелих грантова. Са временског аспекта ревизија је посматрала управљање грантовима у периоду од три (3) године, и то 2014–2016. година. По питању обима ревизије, посматрани су процеси управљања грантовима у свим одјељењима и институцијама Дистрикта који су у посматраном временском периоду планирали и реализовали средства са економског кода 614300 (грантови непрофитним организацијама), што укупно чини девет (9) одјељења и институција Дистрикта.

Канцеларија је након спроведене ревизије закључила да постојећи начин планирања, додјеле, извјештавања, контроле и евалуације грантова не омогућава ефективно управљање грантовима у смислу да се са ангажованим буџетским средствима обезбјеђује реализација програма и пројеката чији резултати доприносе остваривању постављених приоритета и циљева општих политика и стратегија. Планирање средстава за грантове непрофитним организацијама у Дистрикту врши се по правилима, поступцима и процедурама планирања буџета, без утврђивања посебне методологије за планирање грантова непрофитним организацијама. Такође, планирање средстава за грантове спроводи се на основу неформализованих и искуствених пракси из ранијег периода без периодичног испитивања тих пракси. Прописи који детаљније уређују поступак додјеле грантова непрофитним организацијама разликују се како по одјељењима и институцијама Дистрикта, те њиховим организационим јединицама, тако и по врстама грантова. Прописани поступци и праксе додјеле грантова непрофитним организацијама разликују се и по аспекту транспарентности, од додјеле на основу захтјева корисника гранта, до додјеле путем јавног позива. Прописани критеријуми за додјелу грантова непрофитним организацијама у већини случајева нису довољно

прецизни и јасни, најчешће су описног карактера и усмјерени су на испуњеност тражених формалних услова у погледу доказивања статуса корисника средстава, обезбјеђења документације неопходне за реализацију конкретног плана и утврђивања ближе намјене средстава. У случајевима у којима се као критеријум захтијева оцена квалитета предложеног пројекта, трошкова одрживости пројекта, институционалне способности и препознате предности не обезбјеђују довољан ниво објективности у оцјени.

Одјељења и институције Дистрикта су на различите начине успоставили систем праћења и контроле намјенског утрошка додијељених грантова непрофитним организацијама, као и инструменте заштите за ненамјенски утрошак средстава. Такође, различити су приступи одјељења и институција по питању обавезе извјештавања корисника средстава, од прописивања обрасца, поштовања рокова до санкција за недостављање извјештаја.

Одјељења и институције Дистрикта не врше анализу и евалуацију додијељених грантова непрофитним организацијама с циљем добијања повратних информација о постигнутим резултатима и циљевима. Нема јавних информација о вриједности која се добила за уложени новац из буџета Дистрикта по основу грантова непрофитним организацијама. Поред наведеног, анализе о учинцима грантова непрофитним организацијама не представљају основ за доношење одлука у процесу управљања грантовима непрофитним организацијама.

Са циљем да се допринесе ефикаснијем, ефективнијем и транспарентнијем управљању грантовима непрофитним организацијама из буџета Дистрикта, Канцеларија за ревизију предлаже постављање јасних оперативних циљева везаних за утврђене стратегије и политике, а који се намјеравају постићи додјелом средстава за грантове непрофитним организацијама, те утврђивање приоритета и јасних подјела надлежности између одјељења и институција које управљају грантовима, израду јединствене методолошке основе за управљање грантовима, израду јединствених образаца, успоставу базе података, односно регистар корисника грантова у Дистрикту, едукацију учесника у поступку, утврђивање јединствених, јасних и спроводивих контролних активности и транспарентније извјештавање базирано на ефектима пројеката и програма који се финансирају у виду грантова непрофитним организацијама.

1. УВОД

У овом поглављу ћемо се бавити ближим објашњењем проблема који је ревизија истраживала. Представимо мотиве и сврху ове студије, основна ревизорска питања, критеријуме ревизије, изворе и методе ове студије, као и обим и ограничења спроведене ревизије.

1.1. Позадина ревизије

Грантови непрофитним организацијама представљају посебне позиције у буџету и представљају бесповратна средства која институције додјељују циљној групи корисника, најчешће непрофитним организацијама с циљем финансирања активности којима се желе постићи посебни циљеви утврђених политика.

Приликом расподјеле буџетских средстава у Дистрикту, дио средстава се у виду текућих грантова расподјељује непрофитним организацијама. У периоду 2014–2016. године из буџета Дистрикта реализовано је око 38 милиона КМ (37.412.944,91 КМ) односно око 6% укупно реализованог буџета Дистрикта на име грантова непрофитним организацијама.

Значајнији дио средстава за грантове непрофитним организацијама планиран је и расподијељен на основу одобрене позиције у буџету Брчко дистрикта БиХ, док се мањи дио средстава расподјељује на основу јавног позива и конкурса за додјелу средстава непрофитним организацијама. Средства се планирају и додјељују спортским удружењима, осталим организацијама, удружењима из културе, вјерским заједницама, мјесним заједницама, факултетима и разним другим удружењима грађана.

У плановима, извјештајима и информацијама о извршењу буџета Дистрикта мало је простора посвећено грантовима, програмима и пројектима који се финансирају из грантова, а посебно се мало пажње посвећује резултатима тих програма и пројеката, као и утицају тих резултата на остваривање постављених циљева. Извјештаји о финансијској ревизији, као и одређени извјештаји невладиних организација⁴ нам указују на недостатке у управљању грантовима непрофитним организацијама, како у процесу планирања, тако и у додјели, контроли, извјештавању и евалуацији.

У условима постојања буџетских ограничења са једне стране и све израженијих потреба непрофитних организација за грант средствима са друге стране, управљање грантовима из перспективе ефикасности и ефективности добија на значају.

Претходне индикације, као и наше предстудијско испитивање указују нам да постоји простор за унапређивање у области управљања грантовима непрофитним организацијама у Дистрикту. Полазећи од чињеница да се планирање и одобравање грантова непрофитним организацијама

⁴ Центар за одрживи развој из Брчког: Анализе додијељених грантова из буџета Брчко дистрикта БиХ за 2014. годину; ОЦ Вермонт: Грант сет документи

најчешће врши без документованих анализа и на основу њиховог позиционирања у буџету, те да информације о начину коришћења грантова и оствареним циљевима нису у потпуности доступне јавности, Канцеларија за ревизију је одлучила да спроведе ову студију ревизије учинка.

О проблемима у управљању грантовима извјештавале су и врховне ревизорске институције у БиХ кроз спроведене ревизије учинка на тему управљања грантовима.⁵

1.2. Сврха ревизије и ревизијска питања

Сврха ревизије је да се унаприједи процес управљања грантовима непрофитним организацијама у Дистрикту кроз освјетљавање недостатака у процесу планирања, додјеле, контроле, извјештавања и евалуације грантова, као и давања препорука за њихово отклањање.

Повећање ефикасности и транспарентности у процесу управљања грантовима непрофитним организацијама води ка ефикаснијем коришћењу расположивих ресурса у правцу дефинисаних циљева развоја Дистрикта.

Циљ ревизије може се презентовати у виду одговора на главно ревизорско питање:

Да ли је постојећи начин управљања грантова непрофитним организацијама из буџета Дистрикта ефикасан и усмјерен на остваривање стратешких и других циљева?

Како би добили одговор на главно ревизорско питање формулисали смо сљедећа три потпитања:

- Како одјељења и институције Дистрикта планирају грантове непрофитним организацијама?
- На који начин одјељења и институције Дистрикта врше додјелу грантова непрофитним организацијама?
- На који начин се врши контрола, извјештавање и евалуација додијељених грантова непрофитним организацијама из буџета Дистрикта?

1.3. Критеријуми ревизије

Критеријуми ревизије представљају мјерила која се користе како би се дала оцјена предмета ревизије. Критеријуми су постављени у складу са ревизорским питањима и повезани су са принципима ефикасности. У овој студији, критеријуми се успостављају као правила за ефикасно управљање грантовима непрофитним организацијама из буџета Дистрикта којима се обезбјеђује усмјереност ка циљевима, транспарентност и једнако поступање у управљању.

⁵ Управљање грантовима, Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске, април 2013.

Управљање грантовима из Буџета Федерације БиХ према резултатима, Уред за ревизију институција у ФБиХ, мај 2015.

Управљање грантовима у институцијама Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију институција БиХ, децембар 2016.

Критеријуми за прво потпитање су:

- Надлежне институције су спровеле свеобухватне анализе резултата претходне додјеле грантова и анализе стања и потреба у својој области о чему постоји адекватна документација (анализа претходних резултата реализованих грантова и стања у области).
- Надлежне институције су поставиле мјерљиве циљеве и очекиване резултате који се планирају постићи додјелом грантова непрофитним организацијама (дефинисање циљева и очекиваних резултата).
- Надлежне институције успостављају приоритете финансирања грантова базираних на стратешким одређењима и политикама.

Критеријуми за друго потпитање су:

- Надлежне институције свим потенцијалним корисницима под једнаким условима стављају на располагање све битне информације везане за коришћење грантова, имена изабраних корисника, сврха додијељених средстава, а износи додијељених грантова су доступни јавности.
- Утврђени су критеријуми додјеле грант средстава и њихово вредновање обезбјеђује избор најквалитетнијих апликаната и финансијску подршку пројектима и програмима чија имплементација доприноси остварењу утврђених циљева.
- Јасно су дефинисане обавезе директних корисника грант средстава.

Критеријуми за треће потпитање:

- Надлежне институције су успоставиле систем надзора и контроле који обезбјеђује поуздане, релевантне и довољне информације о утрошеним средствима и оствареним резултатима.
- Надлежне институције су успоставиле јасна и примјенљива правила за санкционисање нанамјенског утрошка средстава.
- Надлежне институције врше евалуацију остварених резултата за уложени новац.
- Влада и надлежне институције су успоставиле систем извјештавања који обезбјеђује повратне информације о ефектима утрошених средстава према Скупштини и јавности.

1.4. Обим и ограничења ревизије

Ревизијом је обухваћен процес управљања грантовима непрофитним организацијама из буџета Дистрикта кроз процесе планирања, додјеле, контроле, извјештавања и евалуације додијељених грантова. Са временског аспекта ревизија је посматрала управљање грантовима у периоду од три (3) године, и то 2014–2016. година. По питању обима ревизије, посматрани су процеси управљања грантовима у свим одјељењима и институцијама Дистрикта који су у посматраном временском периоду планирали и реализовали средства са економског кода 614300 (грантови непрофитним организацијама).

Према организационом и институционалном оквиру, ова ревизија је обухватила сљедећа одјељења и институције Дистрикта:

- Скупштина Брчко дистрикта БиХ;
- Канцеларија градоначелника;
- Одјељење за стручне и административне послове;
- Одјељење за образовање;
- Одјељење за привредни развој, спорт и културу;
- Одјељење за јавну безбједност;
- Одјељење за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
- Одјељење за здравство и остале услуге и
- Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ.

Информације и подаци прикупљани су за период 2014–2016. година. Стога, све промјене настале након тог периода нису укључене у ову ревизију.

С обзиром да је ревизија прикупљала податке до маја 2017. године, процедура извјештавања о утрошку средстава додијељених грантова за 2016. годину није у потпуности била окончана, те су наведени подаци разматрани у зависности од њихове расположивости.

Поред наведеног, ревизија се није бавила анализом општих и секторских стратешких циљева, као ни општих политика.

Поред наведених ограничења, презентована слика омогућава преглед ситуације управљања грантовима непрофитним организацијама из буџета Дистрикта и основ је за одговор на постављена ревизорска питања.

1.5. Извори и методи ревизије

Како би се добили одговори на ревизорско питање и потпитања, ревизија је прикупљала информације и податке из бројних и разноврсних извора.

Примарни извори: седам организационих јединица Владе Дистрикта које су у посматраном периоду планирале и додјељивале грантове непрофитним организацијама, Скупштина Дистрикта и Дирекција за финансије.

Секундарни извори: извјештаји финансијске ревизије, извјештаји ревизија учинка на тему управљања грантовима, публикације невладиног сектора везане за грантове у Дистрикту, студије и публикације које се баве овом проблематиком, као и информације доступне на интернету.

У овој ревизији су коришћени сљедећи методи прикупљања информација:

- анализа закона и подзаконских аката из наведене области;

- преглед документације;
- интервјуи са одговорним лицима и службеницима укљученим у процес;
- преглед студија, извјештаја и публикација које се тичу ове области.

Детаљно испитивање начина како се спроводи процес управљања грантовима извршено је на бази пригодног и доступног узорка у свакој од организационих јединица које су управљале грантовима, а по свим посматраним процесима од планирања до извјештавања, како би се могла извршити студија случаја, компарација, анализа и синтеза података.

1.6. Структура извјештаја

У складу с Принципима ревизије учинка, у уводном поглављу наведени су разлози због којих је Канцеларија за ревизију одлучила да спроведе наведену ревизију учинка као и ревизорска питања, обим, ограничења у раду и методологија рада. Слиједи поглавље 2 у којем се презентују основне информације о управљању грантовима кроз дефиниције, прописе за сегменте управљања и преглед издвајања за грантове непрофитним организацијама из буџета Дистрикта. Након објашњења процеса, презентују су налази спроведене ревизије и врши њихова анализа у поглављу 3, а поглавља 4 и 5 резервисана су за представљање закључака и препорука.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА РЕВИЗИЈЕ

У овом поглављу представљамо тумачење значења термина грант, те удружења грађана, невладиних организација и непрофитних организација у Дистрикту. Поред наведеног, у поглављу који слиједи, презентујемо основне информације о управљању грантовима непрофитним организацијама у Дистрикту кроз постојеће прописе којима је уређена ова област и дајемо преглед средстава која су одјељења и институције Дистрикта планирали и додијелили у претходном, односно посматраном трогодишњем периоду.

2.1. Дефинисање термина грант

У прописима Дистрикта не постоји посебна дефиниција грантова.

Према Правилнику о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ и Одлуци о утврђивању рачуноводствене политике за буџетске кориснике и Трезор Брчко дистрикта БиХ, грантови и субвенције су заједно класификовани на рачуну 614000 под називом „текући грантови“. Текући грантови се даље разврставају према примаоцима: другим нивоима власти, појединцима, непрофитним организацијама, јавним предузећима, приватним предузећима, финансијским институцијама и грантови у иностранство.

У литератури се налази на различите дефиниције термина грант и других термина који се у пракси често поистовјећују као што су дотације, донације, дознаке, трансфери и субвенције.

Приручник за транспарентно финансирање пројеката цивилног друштва према стандардима ЕУ даје свеобухватну дефиницију термина грант и гласи: „Грантови су неповратна новчана средства која се готово у правилу додјељују за утврђену активност организације цивилног друштва, с јасним циљем и очекиваним резултатима, а која води реализацији неког од стратешких циљева или приоритета онога који додјељује неповратна (грант) средства. Давалац гранта може бити било која владина или јавна институција – домаћа или инострана, јединица локалне самоуправе, међународна или међувладина организација, фондација, задужбина, појединци и сл.“⁶

Грантовима се, према литератури из ове области, из јавних средстава финансирају активности којима се подстиче остваривање циљева који су дио јавне политике оног министарства или оне институције која додјељује грант средства и/или активности којима се реализују циљеви од општег друштвеног интереса.

⁶ Жеравчић Г. и Хандалић Плахоњић М. Приручник за транспарентно финансирање пројеката цивилног друштва према стандардима ЕУ. Кронауер Цонсултинг, Сарајево, 2015.

Основна начела финансирања организација цивилног друштва из јавних фондова према стандардима Европске уније су: транспарентност, програмирање, јасан циљ, конкуренција, недискриминација или једнак третман, пропорционалност и одговорност.⁷

2.2. Појам непрофитних организација

Непрофитне организације су правна лица која се оснивају ради одређеног јавног, општег или заједничког интереса појединаца, група грађана или шире заједнице при чему не послују с циљем остваривања профита нити дјелују на тржишној економији.⁸ Непрофитне организације постају правна лица регистрацијом у складу са законима који регулишу ту врсту дјелатности (Закон о удруженима и фондацијама Брчко дистрикта⁹, Закон о слободи вјере и правном положају цркава и вјерских заједница у БиХ¹⁰, Закон о политичким организацијама¹¹, Закон о спорту у Брчко дистрикту БиХ¹², Закон о мјесним заједницама у Брчко дистрикту БиХ¹³ и други релевантни закони).

По основу власништва, оснивача или оснивачких права непрофитне организације могу бити: државне, невладине, јавне или приватне непрофитне организације.

Невладине непрофитне организације су, надаље, према Међународној класификацији¹⁴ груписане у сљедећих дванаест категорија: култура и рекреација; образовање и истраживање; здравство; социјалне услуге; животна средина; развој и становање; право, заговарање и политика; филантропско посредовање и промовисање волонтерства; међународне активности; религија; пословна и струковна удружења, синдикати и организације које нису другдје класификоване.

У Дистрикту се непрофитне организације региструју као удружења грађана по одабраним дјелатностима, при чему нису категорисане у смислу дефинисаних категорија.

Шеф Одјељења за стручне и административне послове Брчко дистрикта БиХ¹⁵ у средствима информисања истиче да на простору Дистрикта егзистирају 592 удружења грађана евидентирана код Основног суда Дистрикта, међу којима је двадесет шест (26) омладинских клубова, око 150 спортских клубова, затим двадесетак удружења која окупљају лица сличних професија, петнаест удружења која се баве проблемима обољелих лица те петнаестак риболовних и ловачких удружења.

⁷ Ибидем

⁸ Вашичек Д и Вашичек В. *Рачуноводство прорачунских и непрофитних организација* на http://tim4pin.hr/wordpress_9/wp-content/uploads/2016/06/SADR--AJ.pdf (приступљено 28.10.2016.)

⁹ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 12/02 и 19/07

¹⁰ Службени гласник БиХ број 5/04

¹¹ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 12/02, 19/07 и 2/08

¹² Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 14/11

¹³ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 3/03 и 19/07

¹⁴ Интернационал Цласификацион оф Нон-профит Организатионс (ИЦНПО)

¹⁵ <http://www.bdcentral.net/index.php/hr/vlada/sa-sjednica-vlade/4145-odrana-102-redovita-sjednica-vlade-brko-distrikta-bih>

Пореска политика Дистрикта изузима непрофитне организације од плаћања пореза на добит, те наводи сљедеће категорије као непрофитне организације: јавне институције, вјерске заједнице, мјесне заједнице, политичке странке, синдикате, коморе, удружења, спортске клубове и савезе, туристичке организације, задужбине, вакуфе, фондације и хуманитарне организације.

Опредјељење Владе и Скупштине Брчко дистрикта БиХ¹⁶ усмјерено је на развој невладиних непрофитних организација, а нарочито у области спорта и културе, борачких организација, мјесних заједница, вјерских заједница, омладинских и невладиних организација.

2.3. Правни оквир релевантан за управљање грантовима непрофитним организацијама

Планирање, додјела и извјештавање о грантовима непрофитним организацијама, у посматраном периоду, регулисани су Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ¹⁷ и Законом о извршењу буџета за 2014, 2015. и 2016. годину¹⁸. За грантове политичким организацијама утврђена је обавеза планирања и одобравања средстава из буџета Дистрикта посебним прописом (Закон о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине¹⁹). Планирање грантова спортским удружењима дефинисано је Законом о спорту у Брчко дистрикту БиХ²⁰.

Поред наведених закона, за ову област су релевантни и други закони, као и подзаконски акти (правилници, одлуке, упутства, наредбе и сл.).²¹

Планирање грантова

Планирање средстава за грантове врши се у складу са Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ, буџетским инструкцијама и календаром.

Буџетска средства се, према Закону о буџету, могу користити за финансирање послова, функција и програма органа и институција Дистрикта, потребних за реализацију њиховог годишњег плана, односно годишњег плана Владе Дистрикта, као и финансирање права буџетских корисника, утврђених прописима Дистрикта.

Законом о буџету и подзаконским актима Дистрикта, не прописују се посебне процедуре за планирање грантова непрофитним организацијама.

¹⁶ Општа политика Брчко дистрикта БиХ за период 2013.-2016.године. Скупштинска одлука бр.:01-02-110/13 од 5. јуна 2013.године

¹⁷ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број: 34/08 и 40/15

¹⁸ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број: 41/13; 4/15 и 11/15; 33/16

¹⁹ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број: 29/04, 14/07 и 19/07

²⁰ Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 14/11

²¹ Попис значајних аката у Прилогу 1

Додјељивање грантова

Додјељивање средстава за грантове непрофитним организацијама врши се у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ.

У ревидираном периоду према важећим законским прописима (Закон о извршењу буџета за 2014, 2015. и 2016. годину), Влада и буџетски корисници, у складу са законима, својим актима и оперативним плановима распоређују средства на расходе за текуће грантове:

- спортским друштвима, културним друштвима и туристичкој заједници;
- вјерским заједницама, хуманитарним, омладинским и невладиним организацијама, борачким организацијама;
- мјесним заједницама и
- грантови по другом основу.

Распоред средстава наведених грантова врши се на основу критеријума које утврђује Влада.

Све исплате грантова обавезно се, према законским одредбама, усклађују са актима и оперативним плановима буџетских корисника.

Прије но што се средства за грантове могу користити, буџетски корисници су обавезни да доставе Влади на одобравање програме утрошка средстава.

У 2014. и 2015. години, законом је прописано да Програми утрошка средстава имају шест обавезних елемената, и то:

- назив програма;
- сврху програма;
- критеријум за расподјелу средстава;
- висину средстава;
- извор средстава и
- назив организације која прима грант.

У 2016. години законом се, на постојеће, додају још два обавезна елемента Програма утрошка средстава, и то:

- рок у којем средства морају бити утрошена и
- рок за достављање извјештаја о утрошку средстава.

Поред наведеног, Законом о извршењу буџета за 2015. годину и 2016. годину, прецизирано је да су корисници средстава обавезни да троше средства у складу с чланом 7 (Субвенционисани уговори) Закона о јавном набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“ број 39/2014)²².

Контрола

Према Закону о извршењу буџета за 2015. и 2016. годину, буџетски корисници су обавезни да успоставе начин контроле додјеле и утрошка средстава, намијењених капиталним и другим грантовима, у смислу да се устроји посебна евиденција о додјели и начину трошења тих средстава.

Законом о извршењу буџета за 2014. годину, као ни другим релевантним законима Дистрикта, контрола и евиденција нису ближе ни детаљније прописане.

Извјештавање

Законом о извршењу буџета за 2014. и 2015. годину прописано је да о утрошеним средствима корисници средстава извјештавају Владу у року од тридесет (30) дана од завршетка фискалне године, док је Законом за 2016. годину прописан рок за правдање средстава (30 дана од окончања пројекта/утрошка средстава) и рок за достављање извјештаја о утрошку средстава (30. јун 2017. године).

2.5 Преглед додијељених грантова по одјељењима и институцијама Дистрикта за 2014–2016. годину

У табели која слиједи представљен је преглед планираних и додијељених средстава грантова непрофитним организацијама у претходне три године:

ОДЈЕЉЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА	ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА	ПЛАН 2014.	ОСТВАРЕЊЕ 2014.	ПЛАН 2015.	ОСТВАРЕЊЕ 2015.	ПЛАН 2016.	ОСТВАРЕЊЕ 2016.
Скупштина	Скупштина	65.000,00	64.250,00	65.000,00	65.000,00	10.500,00	10.500,00
	Изборна комисија	200.000,00	200.000,00	200.000,00	199.999,97	258.020,00	258.019,03
Канцеларија градоначелника	Кабинет градоначелника	3.824.115,00	3.823.615,00	3.606.882,29	3.599.482,29	3.534.194,00	1.132.194,00
	Канцеларија за Европске интеграције	85.000,00	74.843,40	42.500,00	42.308,00	0,00	0,00
Одјељење за јавну безбједност	Пододјељење за заштиту и спасавање	190.000,00	180.000,00	333.904,82	323.904,82	227.100,00	227.074,00
Одјељење за стручне и	Пододјељење за подршку МЗ, НВО и УГ	2.272.400,00	2.157.000,00	2.245.789,85	2.076.280,85	3.372.693,32	2.534.881,90

²² Члан 7 (Субвенционисани уговори) гласи: „(1) Одредбе овог закона примјењују се и за уговоре које уговорни орган директно субвенционира с више од 50% ако: а) ти уговори укључују радове у смислу Анекса I овог закона; б) ти уговори укључују радове на болницама, објектима намијењеним за спорт, рекреацију и одмор, школским и универзитетским зградама и зградама које се користе у административне сврхе.

(2) Одредбе овог закона примјењују се и за уговоре које уговорни орган директно субвенционира с више од 50% за уговоре за пружање услуга које су у вези с радовима у смислу става 1 овог члана.

(3) Уговорни орган који даје такве субвенције дужан је да обезбједи поштовање одредаба овог закона у случајевима када субвенционисани уговор додјељује неко друго физичко или правно лице, односно дужан је и сам поштовати одредбе овог закона у случајевима када додјељује субвенционисани уговор за или у име тих физичких или правних лица.“

административне послове							
Одјељење за привредни развој, спорт и културу	Пододјељење за привредни развој	3.433.980,00	3.418.880,00	4.373.650,00	4.333.650,00	740.500,00	740.500,00
	Пододјељење за туризам, културу и спорт	2.687.900,00	2.672.531,00	3.163.400,00	3.159.704,24	3.607.700,00	3.600.326,41
Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду	Пододјељење за пољопривреду	9.000,00	9.000,00	17.000,00	17.000,00	67.000,00	67.000,00
	Пододјељење за шумарство и водопривреду	50.000,00	50.000,00	44.000,00	34.000,00	42.000,00	42.000,00
Одјељење за здравство и остале услуге	Служба за администрацију и статистику Одјељења	10.000,00	10.000,00	15.000,00	15.000,00	0,00	0,00
	Центар за социјални рад	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
	Борачко инвалидска заштита и цивилне жртве рата	115.000,00	115.000,00	120.000,00	120.000,00	41.000,00	41.000,00
Одјељење за образовање	Пододјељење за високо образовање и науку	400.000,00	400.000,00	630.000,00	630.000,00	668.000,00	668.000,00
УКУПНО		13.442.395,00	13.275.119,40	14.957.126,96	14.716.330,17	12.668.707,32	9.421.495,34

Из наведене табеле слиједи да је у периоду 2014–2016. године планирано укупно 41.068.229,28 КМ за грантове непрофитним организацијама у Дистрикту. У истом периоду реализовано је укупно 37.412.944,91 КМ или 91,10%.

У наредној табели презентујемо износе планираних и реализованих грантова непрофитним организацијама у Дистрикту за период 2014–2016. година, по буџетским корисницима:

ОДЈЕЉЕЊЕ/ИНСТИТУЦИЈА	УКУПНО ПЛАН 2014-2016	ОСТВАРЕЊЕ 2014-2016	% ОСТВАРЕЊЕ 2014-2016
Одјељење за привредни развој, спорт и културу	18.007.130,00	17.925.591,65	99,55
Канцеларија градоначелника	11.092.691,29	8.672.442,69	78,18
Одјељење за стручне и административне послове	7.890.883,17	6.768.162,75	85,77
Одјељење за образовање	1.698.000,00	1.698.000,00	100,00
Скупштина	798.520,00	797.769,00	99,91
Одјељење за јавну безбједност	751.004,82	730.978,82	97,33
Одјељење за здравство и остале услуге	601.000,00	601.000,00	100,00
Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду	229.000,00	219.000,00	95,63
УКУПНО	41.068.229,28	37.412.944,91	91,10

Из наведене презентације уочава се да се највише средстава додјељује непрофитним организацијама из области привреде, спорта и културе путем надлежног одјељења. Поред наведеног, детаљнијом анализом се утврђује да Канцеларија градоначелника планира и додјељује грантове непрофитним организацијама из различитих области, при чему највише средстава додјељује вјерским организацијама за различите намјене. Одјељење за стручне и административне послове додјељује грантове мјесним заједницама и удружењима грађана, док Одјељење за образовање додјељује грантове јавним високошколским установама. Одјељење за здравство додјељује грантове удружењима пензионера и борачким удружењима. Одјељење за пољопривреду реализује грантове непрофитним организацијама везаним за лов и риболов, те пољопривредним удружењима.

3. НАЛАЗИ

Грантови непрофитним организацијама као дио буџета представљају финансијску подршку програмима и пројектима који су у функцији имплементације општих политика и стратегија, као што смо истакли у уводним дијеловима Извјештаја. Управљање грантовима подразумијева успостављање релација између стратегија, политика и мјера и активности чијом се реализацијом остварују стратешки циљеви и политике, с једне стране, те финансираних програма/пројеката и остварених резултата, с друге стране. Успостављање наведених релација у функцији управљања грантовима подразумијева постојање релевантног правног оквира, јасног методолошког основа, добре управљачке праксе, потребан ниво јавности у раду и институционалне инструменте контроле и евалуације.

Финансирање програма и пројеката непрофитних организација из буџета, један је од облика сарадње власти Дистрикта и невладиног сектора у спровођењу општих политика и стратегија.

Државе у нашем непосредном окружењу (Србија, Хрватска, Словенија) по узору на праксе држава ЕУ успоставиле су методологије финансирања пројеката и програма из грантова. На тај начин је успостављен методолошки основ финансирања програма и пројеката из грантова као претпоставка успјешног управљања грантовима. Дистрикт није успоставио методологију финансирања програма и пројеката из грантова као основ за управљање грантовима.

У оквиру налаза ове ревизије учинка биће представљене праксе институција и одјељења Дистрикта у управљању грантовима кроз поступке и процедуре планирања, додјеле грантова, извјештавања о коришћењу грантова и реализацији програма и пројеката који се финансирају из грантова, као и спроведеним контролама и евалуацијама.

3.1. Планирање грантова непрофитним организацијама

У овом дијелу извјештаја представљени су налази и информације које описују начин на који одјељења и институције Дистрикта планирају средства за грантове.

Планирање грантова непрофитним организацијама подразумијева да буџетски корисници планирају активности и средства за грантове непрофитним организацијама.

3.1.1. Планирање активности управљања грантовима непрофитним организацијама и циљеви

Планови рада већине институција за 2014, 2015. и 2016. годину не садрже циљеве који се желе остварити додјеливањем грантова, активности додјеливања грантова, показатеље резултата и изворе верификације.

У оквиру своје надлежности, буџетски корисници сачињавају своје годишње планове или програме рада.

Програмом рада Владе Дистрикта за 2015. годину, Влада Дистрикта истакла је одређење да концепт креирања буџета постави на нове темеље, нарочито у сфери додјеле грантова, а с циљем обезбјеђења ефикаснијег и динамичнијег развоја привредних, инфраструктурних и друштвених дјелатности. Анализом Програма рада Владе Дистрикта за 2015. и 2016. годину, можемо утврдити да декларисано одређење Владе није преточено у циљеве и активности одјељења која у оквиру својих надлежности управљају грантовима непрофитним организацијама.

Планирање активности управљања грантовима непрофитним организацијама у појединачним програмима рада буџетских корисника наводи се у Одјељењу за јавну безбједност само за 2014. годину, док се у Одјељењу за стручне и административне послове и Одјељењу за привредни развој, спорт и културу у све три анализирани године планирају активности додјеле грантова непрофитним организацијама.

Одјељење за пољопривреду, водопривреду и шумарство, у посматраном периоду, планира активност јачања контроле управљања грантовима у оквиру циља и активности везаних за борбу против корупције.²³

Планиране активности додјеле грантова непрофитним организацијама у плановима рада одјељења и институција, не повезује се са основом за планирање, стратешким циљевима Дистрикта, законским основом, Општом политиком Дистрикта или друго.

Планиране активности везане за додјелу грантова Одјељења за стручне и административне послове и Одјељења за привредни развој, спорт и културу не садрже јасне, мјерљиве циљеве који се желе остварити додјелом гранта, већ постављају циљеве из дјелокруга своје редовне надлежности. Такође, плански документи не садрже активности самог процеса додјеле грантова, показатеље резултата и изворе верификација.

Друга одјељења Дистрикта која планирају средства за грантове непрофитним организацијама, у својим планским документима не наводе активности додјеле средстава за грантове, не постављају циљеве који се желе постићи додјелом грантова непрофитним организацијама, не постављају показатеље резултата и изворе верификације (Канцеларија градоначелника, Одјељење за образовање, Одјељење за здравство и остале услуге, Одјељење за пољопривреду, водопривреду и шумарство).

²³ Детаљније у прилогу Извјештаја

3.1.2. Планирање буџета за грантове

Планирање средстава за грантове непрофитним организацијама у Дистрикту врши се по **правилима, поступцима и процедурама планирања буџета**. У Дистрикту није утврђена посебна методологија за планирање грантова непрофитним организацијама, нити грантовима у цјелости. Планирање средстава за грантове спроводи се на основу неформализованих и искуствених пракси из ранијег периода без периодичног испитивања тих пракси.

Планирање буџета, а самим тим и грантова у Дистрикту врши се на основу Буџетских инструкција Дирекције за финансије, односно буџетског оквира и ограничења самог буџетског корисника, као и на основу искуства, односно извршења из претходне године. Код планирања буџета за грантове непрофитним организацијама, осим наведених основа за планирање, значајна је и исказаност потреба које непрофитне организације достављају приликом планирања буџета институцијама, одјељењима Дистрикта и скупштинским посланицима. За планирање средстава за грантове из јавних средстава у Дистрикту нису утврђена посебна упутстава и смјернице буџетским корисницима за планирање и додјелу грантова, нити се припремају посебни правилници и методологија која се односи на грантове који се финансирају из јавних средстава.

Изражени захтјеви непрофитних организација за грант средствима и ограничени износи расположивих средстава за грантове налажу за потребним да се дефинишу приоритети у погледу програма, пројеката и активности који ће се финансирати из јавних средстава. У одјељењима и институцијама Дистрикта **нису дефинисани приоритети финансирања из грантова**.

Недостатак јединственог методолошког приступа планирању грантова и недефинисани приоритети финансирања програма, пројеката и активности непрофитних организација путем грантова резултирају различитим праксама планирања грантова.

Дио грантова непрофитним организацијама планирају одјељења и институције Дистрикта кроз Предлог буџета, док се дио средстава за грантове непрофитним организацијама планира у буџету Дистрикта путем амандмана на буџет од стране овлашћених предлагача. Након усвајања буџета Дистрикта, у случају повећања или смањења прихода Дистрикта, врше се измјене и допуне буџета (ребаланси), у оквиру којих се повећавају или смањују средства за грантове непрофитним организацијама.

У периоду 2014–2016. година, за грантове непрофитним организацијама у Дистрикту, предлозима буџета планиран је износ од око 29 милиона КМ, који је путем достављених амандмана у скупштинској процедури усвајања буџета повећан за око 10,5 милиона КМ, те поновно увећан за око 1,2 милиона КМ кроз измјене и допуне буџета. На крају, одобрени буџет за грантове

непрофитним организацијама (економски код 614300) за 2014–2016. годину износио је 41.068.229,34 КМ.²⁴

У буџету Дистрикта већина грантова непрофитним организацијама је позиционирана, тако да има унапријед дефинисану намјену и корисника гранта. Позиционирање у буџету је уочљиво, без обзира на то да ли су грантови планирани од стране самих буџетских корисника у Предлогу буџета, било да су усвојени од стране Скупштине путем амандмана на предлог буџета или амандмана на буџет (ребаланс).

Нису јасна правила и критеријуми како су корисници грантова дефинисани на посебним позицијама у буџету Дистрикта, са којим циљем и очекиваним резултатима.

Корисници позиционираних грантова, у већини случајева, планирани су и позиционирани у буџету по свом називу без одређења дјелатности и/или категорије којој припадају.

Намјена планираних и позиционираних грантова није дефинисана у оквиру одређених категорија или мета циљева (стратешких циљева) који се за планирана средства желе остварити, већ за **одређене активности непрофитних организација**, примјера ради, за подршку у раду, за редован рад, за куповину земљишта, за изградњу вјерских објеката, набавку земљишта и друго. Дио позиционираних грантова планиран је и позициониран у буџету Дистрикта, а да им уопште **није назначена намјена**²⁵. Дио позиционираних грантова има **неодређени назив намјене**²⁶. Дио позиционираних грантова у свом називу садржава **више намјена**²⁷. Поред наведеног, дио позиционираних грантова по својој назначеној намјени односи се на **инфраструктурне пројекте** који су у надлежности одјељења Дистрикта (реконструкција водоводне мреже, изградња и/или санација моста, уређење корита ријеке, текуће одржавање водовода, изградња бунарске кућице са набавком хидромашинске опреме и слично). Такође, дио грантова по својој природи представља **капиталне издатке** (као на примјер: рјешавање водоснабдијевања, уређење игралишта, путева, асфалтирање паркиралишта, уређење гробаља, набавка опреме, изградња планинарских домова, куповина земљишта и др.). Осима наведеног, грантови имају и намјену измирења дуговања непрофитних организација, али и јавног предузећа и могу служити за уплату за ПИО и здравствено осигурање, односно доприноса (вјерским званичницима).

Према називу намјене позиционираних грантова у буџету Дистрикта, може се уочити да се различитим категоријама непрофитних организација планирају средства за **исте или сличне намјене**. Тако се за изградњу и/или реконструкцију споменика издвајају средства како мјесним заједницама тако и удружењима проистеклим из рата. Или, примјера ради, за изградњу и/или реконструкцију вјерских објеката средства се планирају вјерским заједницама, али и мјесним заједницама.

²⁴ Табела у прилогу Извјештаја

²⁵ Примјера ради: „Грант међурелигиском вијећу“, „Грант за Радио Брчко дистрикта БиХ“, „Грант за Коло српских сестара Мајка Јевросима“, „Грант Удружењу жена "УГ Вриједне руке" Шаторовићи“ и други слични грантови

²⁶ Примјера ради: „Грант Меџлису ИВЗ Брчко џемат Ћосети - за џамију“, „Грант "Тузланска Амика" за Кућу пријатељства у Брчком“, „Грант МЗ Г. Рахић за рјешавање инфраструктуре“ и слично

²⁷ Примјера ради: „Грант МЗ Бродуша за формирање, опремање и рад јединице ЦЗ опште намјене и њено дјеловање у случају елементарне непогоде на подручју Брчко дистрикта БиХ“

Буџетски корисници планирају средства за грантове непрофитним организацијама у оквиру своје надлежности. Анализом позиционираних грантова непрофитним организацијама у буџету Дистрикта према буџетским корисницима можемо утврдити извјесна **преклапања у надлежностима**. Канцеларија градоначелника, примјера ради, планира грантове непрофитним организацијама које су и у надлежности других одјељења (грантови удружењима обољелих, удружењима проистеклим из рата, спортским удружењима). Такође, осим Одјељења за привредни развој, спорт и културу, спортским и културним друштвима планирају се грантови и од стране других буџетских корисника и слично.

Према организационим јединицама, у буџету Дистрикта за посматрани период (2014–2016. година), можемо утврдити да су буџетски корисници планирали и Скупштина Дистрикта је усвојила сљедеће износе за грантове непрофитним организацијама:

ОДЈЕЉЕЊЕ/ИНСТИТУЦИЈА	2014. Буџет према ГИБ-у ²⁸	2015. Буџет према ГИБ-у	2016. Буџет према ГИБ-у	2014–2016. Буџет према ГИБ-у
Скупштина	265.000,00	265.000,00	268.520,00	798.520,00
Канцеларија градоначелника	3.909.115,00	3.649.382,29	3.534.194,00	11.092.691,29
Одјељење за јавну безбједност	190.000,00	333.904,82	227.100,00	751.004,88
Одјељење за стручне и административне послове	2.272.400,00	2.245.789,85	3.372.693,32	7.890.883,17
Одјељење за привредни развој, спорт и културу	6.121.880,00	7.537.050,00	4.348.200,00	18.007.130,00
Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду	59.000,00	61.000,00	109.000,00	229.000,00
Одјељење за здравство и остале услуге	225.000,00	235.000,00	141.000,00	601.000,00
Одјељење за образовање	400.000,00	630.000,00	668.000,00	1.698.000,00
УКУПНО	13.442.395,00	14.957.126,96	12.668.707,32	41.068.229,34

Скупштина Дистрикта је у посматраном периоду планирала средства за грантове непрофитним организацијама у оквиру двије своје организационе јединице: Изборне комисије и Скупштине, у укупном износу од 798.520,00 КМ.

Изборна комисија Дистрикта планирала је средства у складу са Законом о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (29/04, 14/07 и 19/07) за предизборну кампању политичких странака које учествују на изборима за Скупштину Дистрикта и за редован рад политичких странака заступљених у Скупштини Дистрикта, према дефинисаним оквирима (носиоци права, висина износа и намјена утрошка средстава). **Укупан износ планираних средстава Изборне комисија за посматрани период је планирала укупно 658.020,00 КМ.**

На организационом коду Скупштине Дистрикта за посматрани период је планирано укупно 140.500,00 КМ, сва средства под називом „Грантови непрофитним организацијама“. Према изјавама одговорних лица, 2008. године су грантови по први пут планирани у Скупштини, те се од онда планирају на основу претходног буџета.

²⁸ Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ: Извјештај о извршењу буџета Брчко Дистрикта БиХ за период од 1. 1. до 31. 12. 2014.; од 1. 1. до 31. 12. 2015.; од 1. 1. до 31. 12. 2016.

Канцеларија градоначелника је у посматраном периоду планирала средства за грантове непрофитним организацијама у оквиру двије своје организационе јединице: Кабинета градоначелника и Канцеларије за Европске интеграције.

Канцеларија за европске интеграције је планирала грантове непрофитним организацијама у двије од три посматране године у укупном износу од 127.500,00 КМ, и то у 2014. години (85.000,00 КМ) и у 2015. години (42.500,00 КМ). Наведена средства су планирана за суфинансирање пројеката који су одобрени и финансирани од ЕУ и других донатора.

На организационом коду Кабинета градоначелника средства за грантове непрофитним организацијама су планирана у свакој од посматраних година, у укупном износу од 10.965.191,29 КМ, при чему је укупни износ од 412.500,00 КМ планиран без јасне намјене и корисника под називом „Грантови осталим организацијама“, док је остатак средстава планиран у виду позиционираних грантова са јасно назначеним корисником гранта, намјеном гранта и висином износа средстава. У оквиру позиционираних грантова на организационом коду Кабинета градоначелника, средства се планирају вјерским организацијама, медијским кућама (Радио Брчко, БХРТ, РТРС), другим општинама, удружењима грађана (хуманитарна удружења, удружења обољелих и другим удружењима), за манифестације (Грантови за Дан Дистрикта), мјесним заједницама, спортским удружењима и културно умјетничким друштвима.

Одјељење за јавну безбједност је у посматраном периоду планирало грантове непрофитним организацијама у оквиру своје организационе јединице Пододјељење за заштиту и спасавање у укупном износу од 751.004,88 КМ претежно за редован рад, материјалне трошкове и учешће у заједничким акцијама спасавања непрофитних организација, те суфинансирање деминирања. У оквиру позиционираних грантова налазе се и грантови удружењима без јасне намјене²⁹. Носиоци грантова су претежно хуманитарна удружења, добровољна ватрогасна удружења, ауто-мото клубови, риболовачки савез и ронилачки клуб. Према изјавама одговорних лица, 2013. године су грантови по први пут планирани у Одјељењу, те су у посматраном периоду планирани на основу претходног буџета. У току усвајања буџета за 2015. годину, Одјељење је у амандманској форми дало образложење да је уочило да остварује активну сарадњу с невладиним сектором који се бави различитим областима заштите и спасавања људи и материјалних добара те да је потребно израдити прецизне критеријуме за додјелу грантова путем јавног позива како би сви заинтересовани актери могли равноправно аплицирати за додјелу гранта из буџета Дистрикта за 2015. годину, а од 2016. године планира средства за спровођење пројеката из области заштите, спасавања и повећања безбједности у областима од општег друштвеног интереса у оквиру једне буџетске позиције која се реализује путем јавног позива.

²⁹ Грант удружењу грађана ватрогасно друштво "Слободна зона" Маоча; Грант УГ ронилачки клуб "Немо" Брчко

Одјељење за стручне и административне послове је у посматраном периоду планирало грантове непрофитним организацијама у оквиру своје организационе јединице Пододјељења за подршку МЗ, НВО и УГ у укупном износу од 7.890.883,17 КМ. Дио средстава Одјељење је планирало да расподијели јавним позивом за сва удружења грађана и то за достављене и одобрене пројекте, а у укупном износу од 287.293,32 КМ. Дио средстава Одјељење је планирало да да путем грантова непрофитним организацијама мјесним заједницама, удружењима проистеклим из рата, удружењима обољелих и инвалидних лица за редован рад. Остатак средстава за грантове непрофитним организацијама је позиционирано, односно представља буџетску позицију са дефинисаним корисником гранта, намјеном и висином средстава. Носиоци позиционираних грантова су: мјесне заједнице, струковна удружења, вјерске заједнице и удружења грађана (обољелих, инвалидних и удружења за помоћ; младих; хуманитарна удружења; удружења са националним предзнаком; удружења жена; спортско-рекреативна удружења; еко-удружења; удружење пензионера; незапослених; голубара; ауто-мото друштва; удружење воћара и друго). Намјена грантова непрофитним организацијама, према буџетским позицијама, хетерогена је, те је дио грантова планиран за редован рад и/или подршку у раду, дио за изградњу/реконструкцију споменика и простора око споменика, вјерских објеката, радове на уређењу гробља, за инфраструктурне пројекте (бунари, изградња/санација мостова, уређења корита ријеке, расвјета, водовод...), за манифестације, оснивање културно умјетничког друштва и друго. Примјећује се да дио грантова у свом називу не садржи намјену гранта³⁰. Према изјавама одговорних лица, у посматраном периоду грантови непрофитним организацијама су планирани на основу претходног буџета.

Одјељење за привредни развој, спорт и културу је у посматраном периоду планирало средства за грантове непрофитним организацијама у оквиру двије своје организационе јединице: Пододјељења за привредни развој и Пододјељења за туризам, културу и спорт.

Пододјељење за привредни развој је за период 2014–2016. године планирало грантове непрофитним организацијама у укупном износу од 8.548.130,00 КМ. Преко 90% наведених средстава Пододјељење је планирало за програмске активности подстицања запошљавања (програм самозапошљавања, програм за подстицање запошљавања приправника у привреди, програм активне политике запошљавања и програм запошљавања високообразованих младих лица која немају радног стажа) и програмске активности подршке привредницима (програм субвенционисања дијела камата за кредите предузећима и предузетницима на подручју Брчко дистрикта БиХ). Нешто мање од 10% средстава Пододјељење планира удружењима послодавца, синдикалним и струковним удружењима за подршку у раду и манифестације сајамског типа, те за оснивање, рад и материјалне трошкове Развојне агенције Дистрикта.

³⁰ Грант Удружењу демобилисаних бораца 1992-1995. Армије БиХ; Грант удружењу СУБНОР; Грант Удружењу демобилисаних бораца Армије БиХ 92-95; Грант Удрузи драговољаца и ветерана Домовинског рата ХБ; Грант Удружењу Ветерана БОРС-а и др.

Пододјељење за туризам, културу и спорт је за период 2014–2016. године планирало грантове спортским клубовима, националним друштвима, осталим културним, струковним, туристичким и културно-умјетничким друштвима у укупном износу од 9.459.000,00 КМ, од чега је нешто више од половине средстава планирано да се додијели наведеним удружењима путем јавног позива, док другу половину чине позиционирани грантови. У оквиру позиционираних грантова највише средстава, готово 3/4 Пододјељење планира за спортска друштва. Културно-умјетничким и спортским друштвима претежно се средства планирају за подршку у раду. Поред наведеног, средства се планирају за организовање и/или учешће на манифестацијама, изградњу и опремање помоћних спортских објеката и игралишта, те за изградњу планинарских домова. У буџетској позицији грантова непрофитним организацијама уочава се да се у оквиру исте позиције планира више намјена³¹. Према изјавама одговорних лица, у посматраном периоду грантови непрофитним организацијама су планирани на основу претходног буџета.

Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду је у посматраном периоду планирало средства за грантове непрофитним организацијама у оквиру двије своје организационе јединице: Пододјељења за пољопривреду и Пододјељења за шумарство и водопривреду у укупном износу од 229.000,00 КМ. Сви грантови су позиционирани, те је Пододјељење за пољопривреду према буџетским позицијама планирало грантове риболовним удружењима, удружењима пољопривредника, односно пољопривредних произвођача, удружењима пчелара, воћара и удружењу грађана произвођача млијека и меса претежно за подршку у раду за 2014. и 2015. годину, а у 2016. години и за пројекте samozапoшљавања демобилисаних бораца, набавку опреме и изградњу сушаре за житарице. Пододјељење за пољопривреду је у посматраном периоду планирало укупно 93.000,00 КМ, док је Пододјељење за шумарство и водопривреду планирало укупно 136.000,00 КМ за позициониране грантове ловачким удружењима за подршку у раду, изградњу и опремање, односно уређење ловачких кућа. Према изјавама одговорних лица, Одјељење иницијално не планира грантове непрофитним организацијама, те су у посматраном периоду сви грантови планирани амандманима на предлог буџета.

Одјељење за здравство и остале услуге је у посматраном периоду планирало средства за грантове непрофитним организацијама у оквиру три своје организационе јединице: Службе за администрацију и статистику, Пододјељења за социјалну заштиту и Службе за борачко-инвалидску заштиту. Служба за администрацију и статистику је у посматраном периоду планирала два позиционирана гранта струковним удружењима у 2014. и 2015. години за организовање стручних симпозијума односно конгреса, а све у укупном износу од 25.000,00 КМ. Пододјељење за социјалну заштиту је у свакој од посматраних година планирало грантове удружењима пензионера за бањско-климатско лијечење пензионера, сваке године по 100.000,00 КМ, док је Служба за борачко-

³¹ Примјера ради: Грант Мото клубу "Јарани" Брчко за промоцију града, моторијаду и хуманитарне акције

инвалидску заштиту за различите потребе удружења проистеклих у рату планирала у посматраном периоду укупно 276.000,00 КМ. Грантови непрофитним организацијама се у Одјељењу за здравство планирају на основу претходног буџета.

Одјељење за образовање је у посматраном периоду планирало грантове непрофитним организацијама у оквиру своје организационе јединице Пододјељења за високо образовање и науку у укупном износу од 1.698.000,00 КМ за три универзитета (Грант Универзитету у И. Сарајеву – Организациона јединица Економски факултет у Брчком, Грант Универзитету у Сарајеву – Организациона јединица Брчко – Пољопривредно-прехрамбени и Природно-математичком факултет и Грант Свеучилишту у Мостару – Организациона јединица Брчко). У буџетској позицији није наведена намјена гранта. Према изјавама одговорних лица, 2012. године су грантови по први пут планирани у Одјељењу, те су у посматраном периоду планирани на основу претходног буџета.

У наставку текста, презентоваћемо налазе везане за основе планирања грантова непрофитним организацијама у Дистрикту.

3.1.3. Основ за планирање – анализе, постављање циљева, веза са стратешким циљевима

У претходном тексту указали смо да се планирање грантова непрофитним организацијама у Дистрикту спроводи на основу искуствених и неформализованих пракси из ранијег периода без периодичног преиспитивања тих пракси, те да се врши по правилима, поступцима и процедурама планирања буџета, без посебне методологије за планирање грантова. Уз наведено, планирање буџета за грантове непрофитним организацијама и планирање активности буџетских корисника су два независна плана и не представљају двије стране исте медаље, односно планове који би били идентични и имали исти циљ.

Грантови се планирају, а да унапријед није утврђена у потпуности сврха и намјена средстава, приоритети финансирања из грантова, нити специфични, мјерљиви и конкретни резултати који треба да се остваре реализацијом средстава од гранта.

Планирање средстава за грантове у Дистрикту није довољно транспарентан процес, па се као резултат уочава да се за поједина удружења грађана планира више средстава за исту намјену у односу на друге и/или да се за одређена удружења планирају средства од стране различитих буџетских корисника.

Поред наведеног, може се уочити да се приликом планирања грантова непрофитним организацијама на економском коду 614300 (грантови непрофитним организацијама) књиговодствено евидентирају и програми који на крају имају карактер субвенција профитним организацијама (програм субвенционисања дијела камата за кредите предузећима и предузетницима на подручју Брчко дистрикта БиХ).

Одјељења и институције Дистрикта у ревидираном периоду нису спровели и документовали свеобухватне анализе резултата претходне додјеле грантова непрофитним организацијама и анализе стања и потреба у својој области, поставили мјерљиве циљеве и очекиване резултате за средства планирана грантовима непрофитним организацијама, те успоставили релације између стратешких одређења, циљева и очекиваних резултата програма, изузев Одјељења за стручне и административне послове.

Одјељење за стручне и административне послове на годишњем нивоу доставља Влади Дистрикта информације о стању невладиних организација у Дистрикту и утрошку средстава грантова НВО³². Документоване анализе садржане у извјештају не служе као основ за планирање грантова непрофитним организацијама за наредну годину. Одјељење је доставило документацију да је за 2011. годину извршило анализу ефеката учинка пројеката удружења грађана Дистрикта финансираних по јавном позиву. Након 2011. године, Одјељење није радило исте или сличне анализе.

Поред наведеног, у Дистрикту нису развијене секторске стратегије. Основ за планирање грантова непрофитним организацијама може се деривирати из Стратегије развоја Дистрикта и Опште политике Дистрикта. Општа политика Дистрикта за период 2013–2016. године поставља циљеве развоја спорта, културе и туризма у Дистрикту, циљеве сарадње са борачком популацијом, мјесним заједницама, вјерским заједницама, омладином и невладиним организацијама и друго.

Одјељење за привредни развој, спорт и културу планира активности финансијског и кадровског оспособљавања спортских друштава кроз спровођење Закона о спорту, расподјелу грантова и остале активности, а све ради унапређивања спорта у Дистрикту. Наведени Закон о спорту дефинише да се средства за финансирање из буџета Дистрикта издвајају у складу с програмом развоја спорта, који се доноси на основу Стратегије. Стратегија развоја спорта и из ње деривирани програми развоја спорта нису донесени у Дистрикту.

Поред поменутог, Одјељење за стручне и административне послове је у 2011. години, због недостатка „Стратегије подстицања развоја цивилног друштва у Брчко дистрикту БиХ“ од одјељења и институција Дистрикта захтијевало достављање пројектних идеја које је потом предложило Влади да усвоји као „мини стратегију“. Стратегија која се односи на развој цивилног друштва у Дистрикту није донесена, а Одјељење од других буџетских корисника не тражи достављање пројектних идеја, нити усвајање „мини стратегије“.

³² невладине организације

3.2. Практике додјеле грантова непрофитним организацијама

У овом поглављу извјештаја представљени су налази везани за поступак додјеле грантова непрофитним организацијама, описана пракса поступања одјељења и институција Дистрикта са аспекта њихове различитости, транспарентности, усклађености с прописима и обезбијеђености услова да се за додијељене грантове постигну резултати.

3.2.1. Поступак додјеле грантова

Прописи који детаљније уређују поступак додјеле грантова непрофитним организацијама разликују се, како по одјељењима и институцијама Дистрикта, те њиховим организационим јединицама, тако и по врстама грантова. Прописани поступци и праксе додјеле грантова непрофитним организацијама разликују се и по аспекту транспарентности, од додјеле на основу програма Владе и на основу захтјева до додјеле путем јавног позива.

Закон о извршењу буџета Дистрикта за сваку од посматраних година утврдио је да се средства за грантове не могу користити прије но што Влада Дистрикта одобри докуменат под називом програм утрошка средстава, који је предложен од стране буџетских корисника (одјељења и институција Дистрикта). Такође, Законом су прописани битни елементи програма утрошка средстава (назив, сврха програма, критеријум за расподјелу средстава, висина и извори средстава и назив организације која прима грант, рок у којем средства морају бити утрошена и рок за достављање извјештаја³³).

Осим наведеног, Закон не прописује начин додјеле средстава.

Поступци додјеле грантова непрофитним организацијама разликују се. Са једне стране, позиционирани грантови су већ дефинисани буџетом и унапријед им је познат корисник, намјена и висина средстава, док је са друге стране избор поступка додјеле гранта непрофитним организацијама ствар одлуке надлежног одјељења или институције.

Битно је истаћи да одјељења и институције Дистрикта немају јединствену базу података, нити се раде анализе о врсти и начину додјеле грантова на нивоу Дистрикта, те одјељења и институције не располажу подацима о евентуалном финансирању истог пројекта или програма из више различитих извора.

У одјељењима и институцијама Дистрикта ревизијом је утврђено да се средства за грантове непрофитним организацијама додјељују на сљедеће начине:

- на основу Закона;
- на основу јавног позива;
- на основу захтјева;

³³ рок у којем средства морају бити утрошена и рок за достављање извјештаја су дефинисани само у Закону о извршењу буџета за 2016.годину, у претходним Закономима нису дефинисани

- на основу Програма утрошка средстава.

Укупна реализација грантова непрофитним организацијама износи нешто више од 90% планираног износа.

ОДЈЕЉЕЊЕ/ИНСТИТУЦИЈА	УКУПНО ПЛАН 2014–2016.	ОСТВАРЕЊЕ 2014–2016.	% ОСТВАРЕЊЕ 2014–2016.
Одјељење за образовање	1.698.000,00	1.698.000,00	100,00
Одјељење за здравство и остале услуге	601.000,00	601.000,00	100,00
Скупштина	798.520,00	797.769,00	99,91
Одјељење за привредни развој, спорт и културу	18.007.130,00	17.925.591,65	99,55
Одјељење за јавну безбједност	751.004,82	730.978,82	97,33
Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду	229.000,00	219.000,00	95,63
Одјељење за стручне и административне послове	7.890.883,17	6.768.162,75	85,77
Канцеларија градоначелника	11.092.691,29	8.672.442,69	78,18
УКУПНО	41.068.229,28	37.412.944,91	91,10

За 2014. и 2015. годину, проценат извршења на позицијама грантова непрофитним организацијама износио је преко 98% планираних средстава. Нижи проценат извршења уочава се у 2016. години нарочито у Канцеларији градоначелника (гдје је додијељена око 1/3 планираних средстава).

У наставку текста приказаћемо различитости процедура додјеле грантова непрофитним организацијама у Дистрикту.

3.2.2. Различитости процедура додјеле грантова непрофитним организацијама

Процедуре додјеле грантова непрофитним организацијама у Дистрикту разликују се и углавном су у вези с поступком и начином планирања и буџетске позиције самог гранта.

У самом буџету Дистрикта, као што смо у претходној секцији изнијели, планирају се средства за грантове непрофитним организацијама која ће бити додијељена **јавним позивом** (дио грантова Одјељења за стручне и административне послове, Одјељења за привредни развој, спорт и културу, Одјељења за јавну безбједност и дио средстава Канцеларије градоначелника). Процедура избора корисника и додјеле средстава путем јавних позива је слична. Након што Влада на предлог одјељења одобри критеријуме, расписује се јавни позив, по затварању јавног позива комисија именована од стране одјељења бодује пријављене кандидате, сачињава ранг-листу на основу које одјељење предлаже Програм утрошка средстава, Влада га одобрава, потписује се уговор са корисником средстава и сачињава одлука о одобравању средстава или преносу средстава кориснику. Поред наведених сличности у процедурама, уочавају се и разлике. Примјера ради, Одјељење за привредни развој, спорт и културу нема прописан образац за пријаву на јавни позив, у јавном позиву наводи опште и посебне критеријуме, али без прописане форме доказивања

испуњености истих, за разлику од других одјељења која јавним позивом прописују наведене процедуре. Укупно се путем јавног позива у Дистрикту планирало око 15% средстава за грантове непрофитним организацијама у посматраном периоду.

Дио средстава за грантове непрофитним организацијама који је планиран на организационом коду Скупштине и Канцеларије градоначелника је непозициониран, односно **нема познатог корисника** и има општи назив – грантови непрофитним организацијама, односно грантови осталим организацијама. За ове намјене планирано је око 1% средстава за грантове непрофитним организацијама у Дистрикту. Сврха, критеријуми и процедуре додјела регулисане су одлукама Скупштине³⁴ односно градоначелника³⁵. Код наведених грантова потенцијални корисници грантова подносе **захтјев Скупштини, односно градоначелнику и са корисницима средстава се не закључује уговор**. За наведене грантове нема рокова за подношење захтјева, нити јавне објаве или обавјештења да се захтјеви могу предати. За подношење захтјева градоначелнику за додјелу гранта утврђен је образац пријаве и образац за достављање извјештаја, док у Скупштини нема стандардизованих форми образаца. За непозициониране грантове непрофитним организацијама поднесене градоначелнику Влада Дистрикта доноси Програм утрошка средстава, те се средства Одлуком градоначелника упућују непрофитној организацији. За непозициониране грантове непрофитним организацијама поднесене Скупштини дио средстава распоређује скупштинска Комисија за управу и финансије, а дио средстава распоређује предсједник Скупштине, како је то регулисано важећом одлуком. Комисија и предсједник одлучују о висини износа гранта и доносе одлуку о одобравању новчане помоћи. Одлуке о одобравању новчане помоћи градоначелника садрже сврху додјеле и обавезе корисника средстава, док исте одлуке Скупштине не наводе обавезе корисника гранта и средства се дозначавају за све одобрене грантове искључиво у хуманитарне сврхе.

Грантови непрофитним организацијама који се **планирају и додјељују у складу са Законом** чине нешто више од 1,5% планираних грантова непрофитним организацијама у Дистрикту и односе се искључиво на финансирање политичких странака које учествују на изборима у Дистрикту и политичким странкама заступљеним у Скупштини Дистрикта. Законом су дефинисани носиоци права, висина износа средстава, намјена утрошка средстава и начин пријаве за средства. Изборна комисија прикупља податке од Скупштине, доставља свим политичким субјектима обавјештење о начину пријаве, неопходној документацији и роковима за пријаву и доноси Одлуку о расподјели

³⁴ Одлука о критеријумима, начину и поступку додјеле средстава грантова Скупштине Брчко дистрикта БиХ, број: 01-013-485/08 од 24.4.2008; Одлука о измјенама и допунама Одлуке, број: 01.8-05-710/10 од 15.6.2010; Одлука о измјенама и допунама Одлуке, број: 01.8-02-226/12 од 7.3.2012; Одлука о измјенама и допунама Одлуке, број: 01.8-05-561/16 од 19.9.2016; и Одлука о измјенама и допунама Одлуке, број: 01.8-05-0225/17 од 9.3.2017

³⁵ Одлука о критеријуму за додјелу грантова градоначелника Брчко дистрикта БиХ, број: 05-000059/12 од 5.1.2012; Одлука о измјенама и допунама Одлуке, број: 05-000059/12 од 26.3.2013 и Одлука о критеријумима за додјелу грантова градоначелника Брчко дистрикта БиХ, број: 05-000059/12 од 30.3.2016

новчаних средстава. Одлуком се утврђује обавеза корисницима гранта да доставе извјештај о утрошку средстава и обавеза повраћаја неутрошених средстава са прописаним роковима.

Нешто више од 80% средстава грантова непрофитним организацијама планира се у виду **позиционираних грантова, са назначеним корисником и намјеном гранта**. За наведене грантове на предлог Одјељења, Влада Дистрикта у већини случајева усваја критеријуме и Програме утрошка средстава, као два или обједињено у један докуменат, што представља основ за додјелу грантова непрофитним организацијама који су планирани у виду буџетских позиција. Корисници грант средстава подносе захтјев буџетским корисницима (одјељењима) са документацијом којом потврђују испуњеност критеријума. Образац за захтјев корисника је унапријед утврђен само за грантове који се додјељују од стране градоначелника. За грантове који се додјељују путем Одјељења за образовање и Одјељења за здравство и остале услуге (изузев Борачко-инвалидске заштите), корисници не достављају захтјеве, већ им се након усвајања Програма утрошка средстава или након потписивања уговора (образовање) средства дозначују на рачун. Програми утрошка средстава у већини случајева, за позициониране грантове наводе да им је сврха финансијска подршка и таксативно наводе позициониране грантове према књизи буџета. У Одјељењу за здравство и остале услуге (изузев Борачко-инвалидске заштите) под програмом утрошка наводе се елементи захтјева корисника (Служба за администрацију и статистику Одјељења) или се програмом делегирају овлашћења и утврђују услови под којима се средства користе за трећа лица (Пододјељење за социјалну заштиту). Код прописивања критеријума, неки буџетски корисници прописују којим документима се потврђује критеријум док неки прописују само шта је критеријум. Већина буџетских корисника формира комисију која провјерава испуњеност усвојених критеријума за додјелу средстава грантова непрофитним организацијама. Комисије имају различите начине рада и различиту форму изражавања става да ли су или не испуњени критеријуми и/или давања предлога да се средства могу реализовати. Такође, разлике се уочавају и у томе да неки буџетски корисници дозначавају средства, као што смо поменули, само на основу усвојеног Програма утрошка средстава, неки на основу одлуке надлежног шефа одјељења, док неки буџетски корисници са корисницима средстава потписују уговор.

Горенаведене разлике у додјели средстава грантова непрофитним организацијама стављају кориснике грантова у неједнакоправан положај. Пројекти и програми који се финансирају на основу захтјева немају конкуренцију, у пракси се не бодују, односно не врши се њихова оцјена квалитета и усклађеност са стратешким опредјељењима Дистрикта.

Такође, већина одјељења и институција не уређује поступак креирањем образаца за пријаву, образаца за документацију којом се потврђују критеријуми и креирањем образаца за извјештавање корисника чиме се ствара простор за различита поступања са апликантима и отежава рад на анализи достављених докумената и информација апликаната.

Са корисницима грантова дио одјељења Дистрикта закључује уговор о коришћењу грант средстава којим се регулишу међусобна права и обавезе у вези са коришћењем грант средстава. Примјећује се да и у случају закључивања уговора, Дистрикт од корисника грант средстава не захтијева да обезбједи и достави квалитетне информације о учинку, тј. о ефектима утрошених грант средстава.

3.2.3. Услови за додјелу грантова и избор корисника

Прописани критеријуми за додјелу грантова непрофитним организацијама у већини случајева нису довољно прецизни и јасни, најчешће су описног карактера и усмјерени на испуњеност тражених формалних услова у погледу доказивања статуса корисника средстава, обезбјеђења документације неопходне за реализацију конкретног плана и утврђивања ближе намјене средстава. У случајевима у којима се као критеријум захтијева оцјена квалитета предложеног пројекта, трошкова одрживости пројекта, институционалне способности и препознате предности не обезбјеђују довољан ниво објективности у оцјени.

За грантове који се додјељују путем **јавног позива** испред одјељења се именује комисија која утврђује испуњеност критеријума и врши бодовање пристиглих програма и пројеката. Утврђени критеријуми се могу подијелити на опште, посебне и елиминационе. Општи критеријуми се односе на статус удружења (регистрација у складу с прописима Дистрикта) и материјално-техничке претпоставке којим се доказује да непрофитна организација има капацитета да реализује програм или пројекат, посебни критеријуми зависе од намјене гранта (области за које апликанти могу остварити средства – да су већ обезбједили дио средстава од ЕУ или других донатора, да се пројекат реализује на подручју Дистрикта, да су програми или пројекти из области, односно за намјене за које је расписан јавни позив) и елиминациони критеријуми као што су дефинисање да се неће разматрати непотпуне и неблаговремене пријаве, пријава више од једног пројекта, али и критеријум којим се захтијева оправданост средстава добијених грантовима непрофитним организацијама из претходног периода. Одјељења постављају различит обим критеријума. Комисија, именована испред Одјељења, процјењује испуњеност сваког критеријума наведеног јавним позивом. У извјештајима финансијске ревизије констатован је недостатак објективности у оцјењивању пријављених пројеката од стране чланова комисије на основу критеријума: квалитет предложеног пројекта, трошкови одрживости пројекта, институционална способност и препознате предности, те да је вредновање сваког појединачног елемента поменутих критеријума од стране чланова комисије субјективно, што је донекле умањено утврђивањем просјечне оцјене свих чланова комисије. Током спровођења ревизије утврђено је да одређене комисије немају стручњаке из области за коју врше процјене испуњеност посебних критеријума, на шта нам је указано у Одјељењу за привредни развој, спорт и културу у комисији која бодује посебне услове из области спорта (чланови комисије нису из области спорта). Веома битан, елиминациони критеријум, којим се захтијева доказивање оправданости средстава добијених грантовима непрофитним организацијама из претходног периода комисије различито дефинишу, тако да неке комисије провјеравају само

оправданост средстава додијељених од стране одјељења испред којег су именоване, док друге провјеравају оправданост средстава грантова добијених из буџета Дистрикта, као и поштовање рока за достављање извјештаја о утрошку средстава.

Критеријуми за **непозициониране грантове** Канцеларије градоначелника и Скупштине прописани су одлукама надлежних органа, како је то већ поменуто у претходној секцији. Критеријуми се могу груписати у опште (доказивање статуса непрофитне организације), посебне (програм или пројекат из области прописаних одлукама) и елиминационе (да за исту намјену нису остварена средства у буџету, да су претходно добијена средства оправдана). Финансијска ревизија је у својим извјештајима навела да наведени корисници нису прецизно и јасно дефинисали начин и процедуре доказивања испуњавања критеријума, те утврдила да су средства за грантове непрофитним организацијама додјељивана и непрофитним организацијама које нису оправдале средства из претходног периода у роковима прописаним критеријумима. И на примјеру ове двије институције можемо утврдити да се оправданост средстава грантова посматра у различитом обиму: Скупштина посматра оправданост средстава добијених само од ове институције, док се у Канцеларији градоначелника посматра оправданост претходно добијених средстава из буџета Дистрикта.

Критеријуми за **позициониране грантове** прописују се посебним одлукама Владе и/или Програмом утрошка средстава грантова непрофитним организацијама. Критеријуми су огледају у испуњавању тражених формалних услова у погледу доказивања статуса корисника средстава, обезбјеђења документације неопходне за реализацију конкретног плана и утврђивање ближе намјене средстава, поред наведених критеријума прописује се и елиминациони критеријум који се односи на оправданост претходно добијених средстава грантова. Ревизијом је утврђено да неки буџетски корисници немају посебно прописане критеријуме за позициониране грантове (Пододјељење за социјалну заштиту). Испуњеност критеријума се различито утврђује и документује. У неким одјељењима Дистрикта испуњеност критеријума провјерава комисија, док код неких буџетских корисника нема именоване комисије или задуженог лица, као ни записника и/или извјештаја о обављеном прегледу документације и испуњености критеријума. Такође, у случају постојања комисије, елиминациони критеријум којим се захтијева доказивање оправданости средстава добијених грантовима непрофитним организацијама из претходног периода комисије различито дефинишу, тако да неке комисије провјеравају само оправданост средстава додијељених од стране одјељења испред којег су именоване, док друге провјеравају оправданост средстава грантова добијених из буџета Дистрикта, као и поштовање рока за достављање извјештаја о намјенском утрошку средстава.

Поред наведеног, Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2015. и 2016. годину прописана је обавеза да се средства морају трошити у складу с чланом 7 Закона о јавним

набавкама (субвенционисани уговори)³⁶, те су именоване комисије и одговорна лица приликом процјене испуњености елиминационог критеријума којим се захтијева доказивање оправданости средстава добијених грантовима непрофитним организацијама за 2015. годину биле обавезне да утврде да ли је испоштован члан 7 Закона о јавним набавкама. Саме комисије и корисници грант средстава нису имали додатних едукација или материјала како се примјењује и процјењује примјена члана 7 Закона о јавним набавкама.

Због недостатка јединственог регистра додијељених и оправданих грантова непрофитним организацијама у Дистрикту није онемогућено да се средства ненамјенски утроше, те код другог одјељења или институције наредне године остваре за исте или сличне намјене.

У прилог свим горенаведеним тврдањама су и налази финансијске ревизије којима је утврђено да није прописана јединствена методологија или инструкција о начину правдања утрошка средстава грантова непрофитним организацијама, што ствара могућност различитог вредновања доказа од стране чланова комисије, односно неразумијевања корисника гранта шта представља доказ о утрошку. Што додатно отежава примјену и процјену елиминационог критеријума.

3.3. Извјештавање

У овом дијелу презентују се налази који се тичу успостављеног начина праћења и контроле намјенског утрошка додијељених грант средстава непрофитним организацијама, анализе и евалуације постигнутих резултата и циљева као и извјештавање о показатељима успјешности.

Извјештавање се у контексту ове ревизије учинка посматра као извјештавање корисника грантова према одјељењима и институцијама, извјештавање одјељења ка Влади Дистрикта и извјештавање Владе Дистрикта према Скупштини Дистрикта и јавности.

3.3.1. Извјештаји корисника грантова, праћење и контрола намјенског утрошка средстава

³⁶ Закон о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“ број 39/14)

Члан 7 (Субвенционисани уговори)

(1) Одредбе овог закона примјењују се и за уговоре које уговорни орган директно субвенционира с више од 50% ако:

а) ти уговори укључују радове у смислу Анекса I овог закона;

б) ти уговори укључују радове на болницама, објектима намијењеним за спорт, рекреацију и одмор, школским и универзитетским зградама и зградама које се користе у административне сврхе.

(2) Одредбе овог закона примјењују се и за уговоре које уговорни орган директно субвенционира с више од 50% за уговоре за пружање услуга које су у вези с радовима у смислу става 1 овог члана.

(3) Уговорни орган који даје такве субвенције дужан је да обезбједи поштовање одредаба овог закона у случајевима када субвенционисани уговор додјељује неко друго физичко или правно лице, односно дужан је и сам поштовати одредбе овог закона у случајевима када додјељује субвенционисани уговор за или у име тих физичких или правних лица.

Одјељења и институције Дистрикта су на различите начине успоставили систем праћења и контроле намјенског утрошка додијељених грантова непрофитним организацијама, као и инструменте заштите за ненамјенски утрошак средстава. Такође, различити су приступи одјељења и институција по питању обавезе извјештавања корисника средстава, од прописивања обрасца, поштовања рокова, па до санкција за недостављање извјештаја.

Начини праћења и контроле реализације грант средстава непрофитним организацијама су различито дефинисани и успостављени по одјељењима и институцијама Дистрикта, те се разликују и по врстама грантова.

Нека одјељења спроводе контролу утрошка средстава током саме реализације пројеката и/или програма, док дио буџетских корисника прописује, али не врши мониторинг, или га нити прописује нити врши.

Одјељење за стручне и административне послове је уредило систем праћења одобрених пројеката³⁷, то јест Одјељење врши мониторинг над реализацијом пројеката. Мониторинг и контролу утрошка средстава спроводи трочлана комисија за праћење извршења додијељених средстава грантова која се именује на период од једне године.

Канцеларија за европске интеграције је у 2015. години увела праћење пројеката за шта су именована лица из другог органа управе, односно институције. С обзиром да су за два пројекта именована лица за праћење реализације и да у једном случају није достављен извјештај (иако је то одлуком о именовању дефинисана обавеза), а у другом случају је извјештај уопштен, наведена пракса се не сматра добрим примјером вршења надзора.

За додјелу непозиционираних грантова градоначелника, Одлуком о критеријумима за додјелу грантова градоначелника³⁸ из 2016. године дефинисано је вршење мониторинга за минимално 2% од укупне вриједности грантова методом случајног узорка. Градоначелник је у априлу 2016. године донио одлуку³⁹ о формирању посебне комисије са задатком вршења мониторинга одобрених пројеката (позиционираних грантова), минимално 2% од укупне вриједности грантова градоначелника. Током спровођења ревизије, а до маја 2017. године, комисија није имала активности, а према изјавама одговорних, комисија није могла извршити мониторинг усљед касног усвајања буџета те додјеле грантова до краја децембра 2016. године.

Поред наведеног, градоначелник Дистрикта је 2016. године, за све пројекте или планове и програме рада мјесних заједница и организација цивилног друштва који се финансирају из буџета Дистрикта именовано јединствени мониторинг тим чији су чланови представници свих одјељења која

³⁷ Одлука о методологији праћења одобрених пројеката удружења грађана и невладиних организација, број: 48-000839/12 од 6. 9. 2012. године

³⁸ Одлука о критеријумима за додјелу грантова градоначелника Брчко дистрикта БиХ, број: 05-000059/12 од 30. 3. 2016. године

³⁹ Одлука о именовању комисије, број: 05-000389/16 од 15. 4. 2016. године

додјељују грантове непрофитним организацијама и представник Дирекције за финансије. Током спровођења ревизије мониторинг тим је имао активности на успостављању процедура и правила рада. До маја 2017. године, мониторинг тим није имао активности у вршењу мониторинга.

Осим у Одјељењу за стручне и административне послове, код осталих одјељења и институција се у пракси не спроводи контрола правилности утрошка средстава у току реализације програма или пројеката за која су додијељена средства из буџета Дистрикта са економског кода 614300 (грантови непрофитним организацијама).

Питање контроле утрошка средстава за грантове непрофитним организацијама након реализације пројеката успостављено је у свим одјељењима и институцијама у Дистрикту које за ту намјену реализују средства из буџета Дистрикта. Обим и начини вршења контроле разликују се.

Форма извјештавања прописана је у случајевима додјеле грантова путем јавног позива. Поред наведеног, за грантове које додјељује градоначелник, јединствен је образац за извјештавање. Нити код једног буџетског корисника није документовано писано упутство за лица одређена да врше контролу и/или за кориснике грантова којом документацијом се исти могу правдати.

Код неких одјељења именује се комисија чији је задатак да на основу финансијског и наративног извјештаја о утрошку додијељених средстава грантова непрофитних организација утврди да ли су средства намјенски и у прописаним роковима утрошена. Уочава се да иста комисија сачињава записник о извршеној контроли утрошка средстава за претходну годину и даје препоруку за додјелу средстава у текућој години. Записници су појединачни и сачињавају се по корисницима средстава.

Дио одјељења и институција не именује комисију или лице које ће извршити контролу утрошка средстава и нема писану документацију о извршеној контроли.

У случајевима у којима се сачињава записник или писани траг о извршеној контроли, уочљив је недостатак да се у писаној документацији о извршеној контроли не обрађује питање да ли је извјештај о утрошку достављен у року. Такође, у писаној документацији о извршеној контроли позиционираних грантова не врши се анализа намјенског утрошка средстава у складу са предложеним програмом изузев у Одјељењу за стручне и административне послове.

Санкције због ненамјенског утрошка средстава или недостављања доказа о намјенском утрошку средстава остварених на име грантова непрофитним организацијама у већини случајева свде се на недобијање средстава по основу грантова у наредном периоду и то већином само од тог одјељења или институције гдје нису оправдана средства. Поред наведеног, налази финансијске ревизије указују и на пропусте у виду додјеле средстава грантова непрофитним организацијама које у прописаном року нису доставиле извјештај о утрошку средстава за претходну годину. Може се уочити да су средства додјељивана и непрофитним организацијама које су, по писаној документацији извршене контроле, само дјелимично оправдале утрошак средстава.

Само је у Одјељењу за стручне и административне послове документован поступак тражења повраћаја ненамјенски утрошених средстава грантова непрофитних организација.

3.3.2. Анализе и извјештаји буџетских корисника о додијељеним грантовима

Одјељења и институције Дистрикта не врше анализу и евалуацију додијељених грантова непрофитним организацијама с циљем добијања повратних информација о постигнутим резултатима и циљевима. Нема јавних информација о вриједности која се добила за уложени новац из буџета Дистрикта по основу грантова непрофитним организацијама. Анализе о учинцима грантова непрофитним организацијама не представљају основ за доношење одлука у процесу управљања грантовима непрофитним организацијама.

Одјељења и институције, не анализирају и не извјештавају о резултатима и циљевима који су постигнути додјељивањем средстава непрофитним организацијама у виду грантова. У недостатку јасно утврђених циљева који се желе постићи финансирањем путем грантова непрофитним организацијама није ни реално очекивати евалуацију истих.

Већина буџетских корисника не упућује Влади Дистрикта посебне извјештаје о утрошку средстава за грантове непрофитним организацијама, већ то чине приликом извјештавања о утрошку буџета Дистрикта.

Влада Дистрикта не упућује Скупштини и јавности посебан извјештај о резултатима и циљевима који су постигнути додјељивањем средстава непрофитним организацијама.

Јавност је упозната само са корисницима средстава грантова непрофитних организација које су оствариле средства, намјеном средстава и висином додијељених средстава путем интернета на званичној веб-страници⁴⁰ Владе.

Поред наведеног, Канцеларија градоначелника објављује, само за непозициониране грантове, списак непозиционираних грантова градоначелника који нису доставили извјештај о утрошку средстава.

Сходно наведеном, не може се тврдити да постоји потпуна транспарентност процеса управљања грантовима непрофитним организацијама.

3.4. Кораци предузети ка ефикаснијем управљању грантовима

Влада Дистрикта је током 2014. године аплицирала за учешће у пројекту „Јачање локалне демократије (LOD) IV“ који се финансира из средстава за претприступну помоћ Европске уније и спроводи га Развојни програм Уједињених нација БиХ (УНДП БиХ). Пројекат се спроводи са циљем

⁴⁰ (<http://www.bdcentral.net/index.php/hr/servisizagradane/oglasii/informacijeoplacanjimaisplatama>)

унапређивања рада и јачања односа са партнерима из невладиног сектора и из њега произлази LOD методологија за додјелу средстава организацијама цивилног друштва⁴¹. Дистрикт је изабран за придруженог члана пројекта, тако да има приступ свим информацијама и едукацијама, као и могућност да примијени стечена искуства.

На основу стечених искустава у пројекту, настали су основи за Споразум о сарадњи Владе Брчко дистрикта БиХ и невладиног сектора у Брчко дистрикту БиХ, Смјернице за израду Одлуке о буџетском финансирању и суфинансирању програма и пројеката удружења и фондација Брчко дистрикта БиХ⁴² и именовање јединственог мониторинг тима за пројекте или планове и програме рада непрофитних организација које се финансирају из буџета Дистрикта⁴³. Осим Споразума о сарадњи с невладиним сектором, током спровођења ревизије преостала два документа нису имплементирани, одлука о буџетском финансирању и суфинансирању није сачињена, а рад мониторинг тима није заживио. И поред наведених недостатака, помаци у процесу управљања грантовима учувају се у спроведеним анализама Одјељења за стручне и административне послове, указивању на недостатке у процесу, као и предлагању јединствених смјерница за побољшање процеса.

Такође је уочено да је у оквиру пројекта у коме је Дистрикт придружени члан објављена методологија у виду практичног и примјенљивог приручника, те је имплементатор пројекта обавијестио⁴⁴ градоначелника 2015. који се практични кораци очекују од Дистрикта (усвајање LOD методологије и 30% средстава која ће бити додијељена путем јавног позива).

Поред наведеног, градоначелник Дистрикта је донио Наредбу⁴⁵ којом је од Дирекције за финансије захтијевао израду подзаконских аката ради спровођења Закона о извршењу буџета Дистрикта ради законитог, сврсисходног, ефикасног и економичног располагања средстава која се односе на додјелу грантова непрофитним организацијама. До закључења ове ревизије нису израђени подзаконски акти.

⁴¹http://www.ba.undp.org/content/bosnia_and_herzegovina/bs/home/library/poverty/lod-methodology-for-allocation-of-funds-to-civil-society-organiz.html

⁴² Одлука Одјељења за стручне и административне послове, број: 02-000390/15 од 27. 9. 2016. године

⁴³ Градоначелник – Одлука о именовању чланова и замјеника чланова мониторинг тима за пројекте или планове и програме рада мјесних заједница и организација цивилног друштва који се финансирају из Буџета Брчко дистрикта БиХ, број: 05-000690/16 од 23. 6. 2016. године

⁴⁴ Допис УНДП градоначелнику Дистрикта од 22. 6. 2015. године

⁴⁵ Наредба градоначелника, број: 02-000210/15 од 22. 6. 2015. године

4. ЗАКЉУЧЦИ

Значајна средства се у буџету Дистрикта планирају и реализују за грантове непрофитним организацијама.

Као што смо раније напоменули, грант је директно плаћање за активност непрофитног карактера ради спровођења мјера и испуњавања приоритета општих политика и стратегија. Грантови су често један од извора прихода организацијама и удружењима непрофитног карактера који им омогућавају да спроводе иницијативе које су осмишљене у облику програма и пројеката.

Влада Дистрикта има одговорност за управљање грантовима, а та одговорност произлази из одговорности за управљање буџетом Дистрикта. Такође, Влада Дистрикта поред одговорности за законито и намјенско управљање и ангажовање буџетских средстава има одговорност и за економично, ефикасно и ефективно управљање програмима, пројектима и активностима који се финансирају из буџетских средстава.

Након представљања налаза у овој ревизији учинка може се извести генерални закључак да **постојећи начин планирања, додјеле, извјештавања, контроле и евалуације грантова није ефикасан и не омогућава ефективно управљање грантовима у смислу да се са ангажованим буџетским средствима обезбјеђује реализација програма и пројеката чији резултати доприносе остваривању постављених приоритета и циљева општих политика и стратегија.**

4.1. Планирање грантова и постављање циљева

Постојећим начином планирања грантова непрофитним организацијама не претходе јасно дефинисани циљеви који се желе постићи, активности којима ће се ти циљеви постићи, нити се постављају јасни и мјерљиви показатељи резултата.

Значајна средства се сваке године из буџета Дистрикта додјељују непрофитним организацијама у виду грантова. За трогодишњи период управљања грантовима непрофитним организацијама, обухваћен и анализиран студијом, не могу се са сигурношћу одредити циљеви за планирана средства грантова непрофитним организацијама.

Децидан законски основ за планирање грантова има само једна институција, док друга одјељења и институције основ за планирање и додјелу грантова црпе из своје законске надлежности без постојања утврђених стратешких циљева који се желе постићи додјелом грантова непрофитним организацијама, без јасно дефинисаних активности којима ће се ти циљеви постићи, а самим тим и без утврђивања јасних и мјерљивих показатеља резултата.

Планирању грантова не претходе анализе реализације грантова из претходног периода и није успостављена јасна дистинкција недлежности нити активна комуникација и координација између одјељења и институција које планирају и додјељују грантове, нити са потенцијалним корисницима грантова.

Већина средстава за грантове планира се директним позиционирањем у буџету Дистрикта, а што се рефлектује на недовољну транспарентност поступка и неједнак третман непрофитних организација са једне стране, док је са друге стране упитан квалитет пројеката и/или програма, упитан процијењени износ потребних средстава средстава и вриједност коју Дистрикт добија за уложени новац.

4.2. Додјела грантова – различити приступи

Успостављене процедуре додјеле грантова непрофитним организацијама одјељења и институција који додјељују средства, не обезбјеђују једнаку транспарентност, једнако поступање, нити исти положај корисника грантова.

Већина средстава се додјељује на основу појединачно поднесених захтјева корисника, а не на основу јавног позива и процедуре јавног конкурса, што се рефлектује на транспарентност додјеле грантова и квалитет програма или пројеката који су без конкуренције унапријед утврђени буџетом као позиционирани и/или непозиционирани грантови непрофитним организацијама.

Дио средстава који се додјељује путем јавног позива прате одређене формалне и процедуралне мањкавости које могу имати утицај на избор најквалитетнијих програма и/или пројеката и самим тим добијања додатне вриједности за Дистрикт из уложених средстава.

Прописи који детаљније уређују процедуре додјеле грантова су уопштени и подложни различитим тумачењима од стране буџетских корисника. Буџетски корисници који додјељују грантове различито уређују процедуре дојеле средстава, и то од начина додјеле, процеса додјеле, процеса праћења и контроле утрошка средстава и реализације пројеката и/или програма, као и утврђивања санкција за неоправдани утрошак или недостављање извјештаја.

Прописани критеријуми за додјелу грантова непрофитним организацијама различитог су обима у зависности од одјељења и/или институције која их додјељује, а у већини случајева нису довољно прецизни и јасни, најчешће су описног карактера и усмјерени су на испуњеност тражених формалних услова у погледу доказивања статуса корисника средстава, обезбјеђења документације неопходне за реализацију конкретног плана и утврђивање ближе намјене средстава. Поред наведеног, присутно је и одступање од прописаних критеријума приликом додјеле средстава.

Приликом додјеле средстава за грантове непрофитним организацијама нису дефинисана јасна правила и процедуре како се средства могу трошити и правдати што отежава реализацију и правдање средстава како корисницима, тако и лицима одређеним за контролу и мониторинг утрошка средстава грантова.

У Дистрикту који има вишегодишњу праксу додјеле грантова непрофитним организацијама, није успостављена база корисника грантова.

4.3. Праћење, контрола и извјештавање нису у функцији квалитетнијег управљања грантовима

Успостављени начини праћења и контроле утрошка средстава грантова, као и извјештавање о утрошку нису у функцији квалитетнијег управљања грантовима усмјереног ка постигнутим резултатима и кључним показатељима успјешности.

Механизми контроле утрошка средстава усмјерени су на преглед документације којом се правда утрошак средстава (коју корисник гранта доставља уз извјештај о утрошку средстава грантова непрофитним организацијама), а не на ефекте који су постигнути спроведеним пројектима и/или програмима који доприносе постигнућу неког циља. Буџетски корисници који додјељују грантове не успостављају захтјеве према крајњим корисницима средстава које је усмјерено на приказ постигнућа резултата спроведених пројеката и/или програма и циљева.

Извјештаји одјељења и институција који додјељују грантове непрофитним организацијама су формални и усмјерени на показатеље у виду одобрених и утрошених средства у синтетичком приказу, корисницима којима су средства додијељена и висини додијељеног износа, евентуално у једном примјеру и листу корисника који нису оправдали средства. Не врше се анализе процеса управљања, уочених недостатака, ни ефеката који су остварени за дата средства, а на овај начин су доносиоци одлука ускраћени за информације и показатеље успјешности што се рефлектује на квалитет донесених одлука.

5. ПРЕПОРУКЕ

Финансирање програма и пројеката из грантова непрофитним организацијама је од великог значаја из више разлога. Прије свега, Влада Дистрикта има велику одговорност да планира и додјељује средства за пројекте и програме који ће допринијети реализацији општих политика и стратегија, а такође не мање значајно је да кроз реализацију пројеката и програма финансираних из грантова Влада Дистрикта јача и партнерски однос с невладиним сектором и развој цивилног сектора у служби реализације стратешких циљева, утврђених политика и опредјељења.

Након спроведене студије, а ради стварања додатне вриједности за Дистрикт из уложеног новца за грантове непрофитним организацијама, ревизија нуди препоруке чијом имплементацијом би се обезбиједило ефикасније и ефективније управљање грантовима из буџета Дистрикта.

У складу с надлежностима, дио препорука је дизајниран посебно за Владу, а дио за Владу у сарадњи са Дирекцијом за финансије Дистрикта, односно актере који имају активну улогу, са једне стране, у управљању буџетским процесом, односно буџетом, као и управљању грантовима непрофитним организацијама.

Препоруке које дајемо не траже системске промјене и могу се у релативно кратком временском року примијенити.

Препоруке за Владу Дистрикта

- Влада Дистрикта у сарадњи са Дирекцијом за финансије, а у складу с надлежностима, треба да преузме **активну улогу координатора** између одјељења и институција који у својим буџетима планирају позиције грантова непрофитним организацијама у свим фазама управљања грантовима (планирању, додјели, контроли, извјештавању, евалуацији), као носилац размјене пракси и искустава.
- Влада Дистрикта у сарадњи са Дирекцијом за финансије треба да обезбиједи **методолошки основ за управљање грантовима** кроз успостављање јединствених правила, поступака и процедура управљања грантовима непрофитним организацијама у Дистрикту.
- Влада Дистрикта у сарадњи са Дирекцијом за финансије, а у оквиру својих надлежности и институционалних капацитета, треба да **успостави базу података, односно регистар корисника грантова у Дистрикту**. Успостављањем регистра корисника у који би се уносили подаци о додјели, контроли, извјештавању корисника гранта, као и о постигнутим учинцима, чиме би се створиле претпоставке за побољшање транспарентности у управљању

грантовима, али и бољу заштиту јавних средстава и избјегла могућност да корисник гранта у једном одјељењу добије средства, а да у неком другом није оправдао претходно добијени грант и избјегавања могућности да исти корисник у различитим периодима за исти пројекат код различитих одјељења оствари средства. Такође, успостављањем регистра корисника средстава грантова који би требало да буде доступан свим заинтересованим странама, подићи ће се ниво транспарентности у управљању грантовима и створиће се претпоставке за независна спровођења анализа ефеката додијељених средстава.

- Влада Дистрикта треба **да унаприједи процес планирања грантова** непрофитним организацијама кроз постављање јасних оперативних циљева везаних за утврђене стратегије и политике, а који се намјеравају постићи додјелом средстава за грантове непрофитним организацијама, те кроз утврђивање приоритета и јасних подјела надлежности између одјељења.

У поступку планирања грантова потребно је утврдити јасне и мјерљиве оперативне циљеве, очекиване резултате, начине мјерења остварених резултата и циљева и утицај на испуњавање утврђених стратешких циљева и политика.

Влада Дистрикта треба да учини напор да процес планирања грантова базира на свеобухватним анализама претходно додијељених средстава, анализама потреба за побољшањем у одређеним областима, везивању потреба са утврђеним политикама и стратегијама, те да утврди приоритете финансирања области у складу са расположивим средствима, као и у складу с надлежностима ресорних одјељења.

- Влада Дистрикта треба **да унаприједи процес додјеле средстава за грантове** непрофитним организацијама уз уважавање принципа транспарентности и једнакости, што значи израду јединствених, јасних и конкретних образаца за аплицирање за средства, афирмисање института јавног конкурса, израду упутстава за аплицирање, правдање средстава и извјештавање.
- Влада Дистрикта треба **да унаприједи процес контроле додијељених средстава** за грантове тако што ће у сарадњи с Дирекцијом за финансије успоставити јединствена, јасна и прецизна правила у спровођењу контроле утрошених средстава и вршити едукацију запослених задужених за процес контроле и корисника средстава грантова непрофитних организација. Такође, неопходно је да Влада Дистрикта донесе јединствена и примјенљива правила по питању санкционисања корисника који су ненамјенски утрошили средства или иста нису оправдали.

- Влада Дистрикта треба да **унаприједи процес извјештавања о грантовима**, тако што ће обезбиједити да извјештавање има карактеристике транспарентности и оријентације ка ефектима. За спровођење ове препоруке неопходно је да Влада у сарадњи с Дирекцијом креира обрасце извјештаја за кориснике грантова који ће бити у функцији јасног увида у намјенски утрошак, постигнуте резултате и остварене циљеве, како би се на основу истих могле вршити анализе везане за утврђивање вриједности које је Дистрикт остварио од уложених средстава. Такође, у сарадњи с Дирекцијом за финансије, Влада треба да креира јединствен и транспарентан начин извјештавања Скупштине и јавности о додијељеним средствима за грантове непрофитним организацијама и постигнутим ефектима. Успостављање јединственог и транспарентног система извјештавања Влади и Скупштини Дистрикта у функцији је доношења релевантних одлука које се односе на управљање грантовима непрофитним организацијама, те евентуално грантовима у цјелости.

Тим за ревизију

Амра Илић, члан тима

Ивана Гаврић, вођа тима

РЕФЕРЕНЦЕ

Публикације:

1. Центар за одрживи развој из Брчког: Анализе додијељених грантова из буџета Брчко дистрикта БиХ за 2014. годину; ОЦ Вермонт: Грант сет документи
2. Жеравчић Г. и Хандалић Плахоњић М. Приручник за транспарентно финансирање пројеката цивилног друштва према стандардима ЕУ. Kronauer Consulting, Сарајево, 2015.
3. Вашичек Д. и Вашичек В., Рачуноводство прорачунских и непрофитних организација: http://tim4pin.hr/wordpress_9/wp-content/uploads/2016/06/SADR-AJ.pdf (приступљено 28.10.2016.)
4. OECD, Handbook on nonprofit institutions in the system of national accounts OECD Meeting 2002 Paris
5. Working Papers of the The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project The International Classification Of Nonprofit Organizations: ICNPO-REVISION 1, 1996. : http://ccss.jhu.edu/wp-content/uploads/downloads/2011/09/CNP_WP19_1996.pdf

Стратешки документи Дистрикта:

6. Одлука о усвајању Стратегије развоја Брчко дистрикта БиХ за период 2008–2017. године. Скупштинска одлука бр.: 01-02-156/09 од 17. новембра 2009. године
7. Општа политика Брчко дистрикта БиХ за период 2013–2016. године. Скупштинска одлука бр.: 01-02-110/13 од 5. јуна 2013. године

Извјештаји

1. Управљање грантовима, Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске, април 2013.
2. Управљање грантовима из Буџета Федерације БиХ према резултатима, Уред за ревизију институција у ФБиХ, мај 2015.
3. Управљање грантовима у институцијама Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију институција БиХ, децембар 2016.
4. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Канцеларија градоначелника, за период 1.1-31.12. 2014. године
5. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Канцеларије градоначелника за период 1.1 - 31.12. 2015. године
6. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за јавну безбједност за период 1.1 - 31.12.2014. године
7. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за јавну безбједност за период 1.1-31.12.2015. године
8. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за образовање за период 1. 1 - 31. 12. 2014. године
9. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за образовање за период 1. 1 - 31. 12. 2015. године
10. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ОДЈЕЉЕЊА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ за период 1.1 - 31.12.2014. године
11. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ОДЈЕЉЕЊА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ за период 1.1 - 31.12.2015. године
12. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за привредни развој, спорт и културу за период 1. 1. – 31. 12. 2014. године
13. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за привредни развој, спорт и културу за период 1. 1 – 31. 12. 2015. године
14. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за стручне и административне послове за период 1. 1 – 31. 12. 2014. године
15. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за стручне и административне послове за период 1. 1 – 31. 12. 2015. године
16. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за здравство и остале услуге Брчко дистрикта БиХ за период 1. 1 - 31. 12. 2014. године
17. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Одјељења за здравство и остале услуге Брчко дистрикта БиХ за период 1. 1 - 31. 12. 2015. године
18. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Скупштине Брчко дистрикта БиХ за период 1. 1 - 31. 12. 2014. године
19. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА Скупштине Брчко дистрикта БиХ за период 1. 1 - 31. 12. 2015. године
20. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА БРЧКО ДИСТРИКТА НА ДАН 31. 12. 2014. г.
21. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА БРЧКО ДИСТРИКТА НА ДАН 31. 12. 2014. године

ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ БРОЈ 1: ПОПИС АКАТА

Попис аката	
1	Закон о Влади Брчко дистрикта БиХ
2	Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ
3	Закон о спорту у Брчко дистрикту БиХ
4	Закон о слободи вјере и правном положају цркава и вјерских заједница у Босни и Херцеговини
5	Закон о повјеравању јавних овлашћења
6	Закон о порезу на добит
7	Закон о мјесним заједницама у Брчко дистрикту БиХ
8	Закон о јавној управи Брчко дистрикта БиХ
9	Закон о јавним набавкама БиХ
10	Закон о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ
11	Закон о финансирању политичких странака из Буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине
12	Закон о дирекцији за финансије Брчко дистрикта БиХ
13	Закон о буџету Брчко дистрикта БиХ
14	Стратегија развоја Брчко дистрикта БиХ за раздобље 2008–2017. година
15	Програми утрошка средстава с позиције грантови непрофитним организацијама у Одјељењу за образовање, Одјељењу за здравство и остале услуге, Одјељењу за пољопривреду, Одјељењу за јавну безбједност, Одјељењу за привредни развој, спорт и културу, у Одјељењу за стручне и административне послове и у Канцеларији градоначелника у период 2014.-2016.
16	Правилник о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ
17	Опћа политика Брчко дистрикта БиХ за период 2013–2016. године
18	Одлуке о утврђивању критерија (за грантове којима управља Одјељење за јавну безбједност)
19	Одлука о утврђивању рачуноводствене политике за буџетске кориснике и Трезор Брчко дистрикта БиХ (04.2-02-1727/08 од 14.4.2008. и 02-0411-138/10 од 16.6.2010)
20	Одлука о утврђивању критеријума за коришћење новчаних средстава са позиција грантови појединцима и грантови непрофитним организацијама за 2014. годину, по јавном позиву, у Одјељењу за привредни развој, спорт и културу (Одлука и двије измјене) Одлука о утврђивању критеријума за коришћење новчаних средстава са позиција грантови појединцима и грантови непрофитним организацијама за 2015. годину, по јавном позиву, у Одјељењу за привредни развој, спорт и културу, за 2016. Одлука и једна измјена) Одлука о утврђивању критеријума за коришћење новчаних средстава са позиција грантови појединцима и грантови непрофитним организацијама за 2016. годину, по јавном позиву, у Одјељењу за привредни развој, спорт и културу, (Одлука и једна измјена)
21	Одлука о утврђивању критеријума за коришћење новчаних средстава с позиције грантови непрофитним организацијама у 2014. години у Одјељењу за образовање Одлука о утврђивању критеријума за коришћење новчаних средстава с позиције грантови непрофитним организацијама у 2015. години у Одјељењу за образовање Одлука о утврђивању критеријума за коришћење новчаних средстава с позиције грантови непрофитним организацијама у 2016. години у Одјељењу за образовање
22	Одлука о утврђивању критеријума за финансирање планова и програма рада и захтјева мјесних заједница, удружења грађана и фондација у Брчко дистрикту БиХ (3.2.2014, 9.5.2016, 21.9.2016. и 29.11.2016)
23	Одлука о усвајању критеријума и процедура за додјелу грантова за суфинансирање пројеката Европске уније и других донатора у 2014. години, Одлука о усвајању критеријума и процедура за додјелу грантова за суфинансирање пројеката Европске уније и других донатора у 2015. години
24	Одлука о методологији праћења одобрених пројеката удружења грађана и невладиних организација, број: 48-000839/12 од 6.9.2012. године
25	Одлука о критеријуму за додјелу грантова градоначелника Брчко дистрикта БиХ (број: 05-000059/12 од 5.1.2012), Одлука о измјенама и допунама Одлуке (од 26.3.2013), Одлука о критеријумима за додјелу грантова градоначелника Брчко дистрикта БиХ (број:05-000059/12 од 30.03.2016)
26	Одлука о критеријумима, начину и поступку додјеле средстава грантова Скупштине Брчко дистрикта БиХ (број: 01-013-485/08 од 24.04.2008, 01.8-05-710/10 од 15.06.2010, 01.8-02-226/12 од 7.03.2012, 01.8-05-561/16 од 19.09.2016, и 01.8-05-0225/17 од 9.03.2017)

ПРИЛОГ БРОЈ 2:

ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАЊА ЦИЉЕВА И АКТИВНОСТИ ГРАНТОВА КРОЗ ГОДИШЊЕ ПРОГРАМЕ РАДА ВЛАДЕ

2014. ГОДИНА

ОДЈЕЉЕЊЕ	ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	ЦИЉАНА ВРИЈЕДНОСТ/ПОКАЗАТЕЉИ РЕЗУЛТАТА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА СТРУЧНЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ	Ц13. Пружање помоћи и подршка мјесним заједницама и невладиним организацијама, као и омладинским организацијама; пренос средстава дотација за њихов рад, као и изградња, санација и обнова објеката МЗ		
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ, СПОРТ И КУЛТУРУ	Ц5. Унапређивање спорта у Брчко дистрикту БиХ	Активности везане за реализацију циља Ц5 – Унапређивање спорта у Брчко дистрикту БиХ су сљедеће: - финансијско и кадровско оспособљавање спортских друштава кроз спровођење Закона о спорту Брчко дистрикта БиХ, расподјелу грантова и остале активности; омасовљавање спортских активности; помоћ спортским клубовима и појединцима у постизању резултата; развој спорта за инвалиде; веће укључивање женске популације у спортске активности; покретање рада школских спортских лига.	
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЈАВНУ БЕЗБЈЕДНОСТ	СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5. САРАДЊА НА ЛОКАЛНОМ, РЕГИОНАЛНОМ, ДРЖАВНОМ И МЕЂУНАРОДНОМ НИВОУ Оперативни циљ 5.1. Сарадња на локалном нивоу	Програм 5.1.3. Сарадња с невладиним сектором на територији Брчко дистрикта БиХ	
		Активност 5.1.3.1. Меморандум о сарадњи Одјељења за јавну безбједност и Црвеног крста	
		Активност 5.1.3.2. Пројекат „Обука наставног особља у пружању прве медицинске помоћи – 100 полазника“ Ток реализације: мај–јун 2014. године. Буџетске импликације: 5.500,00 КМ (средства нису обезбијеђена)	Индикатор: Обучено 100 наставника у пружању прве медицинске помоћи.
		Активност 5.1.3.3. Пројекат „Опремање сандучића прве помоћи (50 комада) у школским објектима“ Ток реализације: мај–јун 2014. године Буџетске импликације: 5.000,00 КМ.	Индикатор: Постављени и опремљени сандучићи прве помоћи у школским објектима.
		Програм 5.1.3.4. Грант НВО Ронилачки клуб „НЕМО“ Брчко дистрикт БиХ за услуге спасавања на води и под водом и дежураре на ријеци Сави у току сезоне купања Ток реализације: јануар–децембар 2014. године Прорачунске импликације: 10.000,00 КМ.	Индикатор: Реализиран грант.
		Програм 5.1.3.5. Грант Удрузи за протуексплозивну заштиту и сигурност радне средине и околиша „Аtex“ Тузла; Ток реализације: март–септембар 2014. године Буџетске импликације: 10.000,00 КМ.	Индикатор: Организиран и одржан Међународни стручни скуп „Ех-трибина Брчко 2014.“.
		Програм 5.1.3.6. Грант за добровољна ватрогасна друштва. Ток реализације: март–септембар 2014. године Буџетске импликације: 30.000,00 КМ. (предвиђено за три ДВД-а)	Индикатор: Реализиран грант.
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО	Ц 5: Активности у борби против корупције	АКТИВНОСТИ 2 ЗА Ц5 Појачана контрола процеса додјеле грантова – подстицаја у пољопривредној производњи, почевши од пријема захтјева, преко обраде захтјева, па до исплате подстицајних средстава	

2015. GODINA

ОДЈЕЉЕЊЕ	ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	ЦИЉАНА ВРИЈЕДНОСТ/ПОКАЗАТЕЉИ РЕЗУЛТАТА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА СТРУЧНЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ	Ц1: Правовремен пренос средстава грантова за рад МЗ и НВО, одобрених буџетом Брчко дистрикта БиХ за 2015. годину	Ц1: - Буџет Пододјелења намијењен за невладин сектор у 2015. години планиран као грантови за редован рад и за пројектне активности износи око 2.200,000,00 КМ, и примарни циљ је да се изврши пренос средстава грантова у разумном времену; - За сваку исплату гранта, сходно процедурама, одлуку ће донијети Влада кроз програме трошења; - Посебне комисије прегледаће сву поднесу документацију и оцијенити да ли су се стекли услови за пренос гранта, такође и да ли је утрошак гранта из претходне године био у складу са законом.	
	Ц2: Унапређивање легислативе која регулише додјелу и утрошак средстава грантова и подстиче развој цивилног друштва и укључивање грађана	Ц2: - Анализа процедура о додјели, праћењу и трошењу средстава грантова, те увођење одређених измјена, уколико се утврди да је потребно; - Уколико буде постигнут потребан ниво консензуса очекујемо доношење Закона о младима и Закона о измјенама и допунама Закона о МЗ; - У складу с позитивним примјерима из окружења, односно стеченим на основу искуства из учешћа наше локалне заједнице у одређеним пројектима ОЕБС-а, ЕУ, УНДП-а и сл., такозвани „Примјери добре праксе“ биће предложени и други акти на унапређивању развоја НВО сектора.	
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ, СПОРТ И КУЛТУРУ	Ц5: Унапређивање спорта у Брчко дистрикту БиХ	Активности у вези с реализацијом циља Ц5 – Унапређивање спорта у Брчко дистрикту БиХ су сљедеће: финансијско и кадровско оспособљавање спортских друштава кроз спровођење Закона о спорту Брчко дистрикта БиХ, распојелу грантова и остале активности; омасовљавање спортских активности; помоћ спортским клубовима и појединцима у постизању резултата; развој спорта за инвалиде; веће укључивање женске популације у спортске активности; покретање рада школских спортских лига.	
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО	Ц 5: Активности у борби против корупције	АКТИВНОСТИ 2 ЗА Ц5 Појачана контрола процеса додјеле грантова – подстицаја у пољопривредној производњи, почевши од пријема захтјева, преко обраде захтјева, па до исплате подстицајних средстава	

2016. GODINA

ОДЈЕЉЕЊЕ	ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	ЦИЉАНА ВРИЈЕДНОСТ/ПОКАЗАТЕЉИ РЕЗУЛТАТА/РОКОВИ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА СТРУЧНЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ	Ц1: Благовремени пренос средстава грантова за рад МЗ и НВО, одобрених буџетом Брчко дистрикта БиХ за 2016. годину	Ц1: - Буџет Пододјелења намијењен за невладин сектор у 2016. години планиран као грантови за редован рад МЗ и НВО, као и пројектне активности износи 1.2215,400,00 КМ у предлогу буџета за 2016. годину, и примарни циљ је да се у складу са законским процедурама, изврши пренос средстава грантова. - За сваку исплату гранта, сходно процедурама, одлуку ће донијети Влада кроз програме трошења. - Посебне комисије прегледаће сву поднесу документацију и оцијенити да ли су се стекли услови за пренос гранта, такође и да ли је утрошак гранта из претходне године био у складу са законом.	

	Ц2: Унапређивање легислативе која регулише дојелу и утрошак средстава грантова и подстиче развој цивилног друштва и укључивање грађана, као и укључивање локалних НВО и МЗ у пројекте из регије	Ц2: - Анализа процедура о дојели, праћењу и трошењу средстава грантова, те увођење одређених измјена, уколико се утврди да је потребно; - Уколико буде постигнут потребан ниво консензуса очекујемо доношење Закона о младима; - У складу с позитивним примјерима из окружења, могуће су промјене легислативе у смислу прихватања Пројекта УНДП за НВО сектор LOD IV методологије - Доношењем Одлуке Владе о прихватању и Писма намјере градоначекника о укључивању, Брчко дистрикт БиХ и око 10 МЗ биће од ове године, и у наредних 3, укључено у Пројекат УНДП-а који финансирају Швајцарска и Шведска, вриједан око 8 милиона ЦХФ, под називом „Јачање улоге МЗ у БиХ“, а уз асистенцију Пододјелења за подршку МЗ, НВО и УГ	
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ, СПОРТ И КУЛТУРУ	Ц5: Унапређивање спорта у Брчко дистрикту БиХ	Активности у вези с реализацијом циља Ц5 – Унапређивање спорта у Брчко дистрикту БиХ су сљедеће: финансијско и кадровско оспособљавање спортских друштава кроз спровођење Закона о спорту Брчко дистрикта БиХ, распојелу грантова и остале активности; омасовљавање спортских активности; помоћ спортским клубовима и појединцима у постизању резултата; развој спорта за инвалиде; веће укључивање женске популације у спортске активности; покретање рада школских спортских лига; унапређивање у смислу квалитетнијег коришћења спортских објеката од стране спортских колектива ради развоја спорта Брчко дистрикта БиХ.	
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО	Ц 5: Активности у борби против корупције	АКТИВНОСТИ 2 ЗА Ц5 Појачана контрола процеса дојеле грантова – потицаја у пољопривредној производњи, почевши од пријема захтјева, преко обраде захтјева, па до исплате потицајних средстава	РОК: континуирано

ПРИЛОГ БРОЈ 3: ФИНАНСИЈСКО ПЛАНИРАЊЕ – ПОЗИЦИЈА 614300

Дио грантова непрофитним организацијама планирају одјељења и институције Дистрикта кроз предлог буџета, док се дио средстава и пројеката за грантове непрофитним организацијама планира у буџету Дистрикта путем амандмана на буџет од стране овлашћених предлагача.

ОДЈЕЉЕЊЕ/ ИНСТИТУЦИЈА	ПРЕДЛОГ БУЏЕТСКОГ КОРИСНИКА 2014–2016.	АМАНДМАНИ НА ПРЕДЛОГ 2014– 2016.	БУЏЕТ 2014– 2016.	РЕБАЛАНСИ/ВИР- МАНИЗАЦИЈЕ 2014–2016.	УКУПНО ПЛАН 2014–2016 – буџет према ГИБ- у
Скупштина	855.000,00	-54.500,00	800.500,00	-1.980,00	798.520,00
Канцеларија градоначелника	4.493.003,00	5.115.188,29	9.608.191,29	1.484.500,00	11.092.691,29
Одјељење за јавну безбједност	1.176.500,00	-125.500,00	1.051.000,00	-299.995,12	751.004,88
Одјељење за стручне и административне послове	3.390.890,00	4.265.103,32	7.655.993,32	234.889,85	7.890.883,17
Одјељење за привредни развој, спорт и културу	17.684.250,00	-235.950,00	17.448.300,00	558.830,00	18.007.130,00
Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду	0,00	109.000,00	229.000,00	0,00	229.000,00
Одјељење за здравство и остале услуге	300.000,00	1.001.000,00	1.301.000,00	-700.000,00	601.000,00
Одјељење за образовање	1.226.000,00	472.000,00	1.698.000,00	0,00	1.698.000,00
Укупно	29.125.643,00	10.546.341,61	39.791.984,61	1.276.244,73	41.068.229,34

План и реализација средстава за грантове непрофитним организацијама (економски код 614300) у односу на текући и укупни буџет Дистрикта за период 2014–2016. година

	ПЛАН 614300	ОСТВАРЕЊЕ 614300	ПЛАН ТЕКУЋЕГ БУЏЕТА	ОСТВАРЕЊЕ ТЕКУЋЕГ БУЏЕТА	ПЛАН БУЏЕТА ДИСТРИКТА	ОСТВАРЕЊЕ БУЏЕТА ДИСТРИКТА	1/5 у %	2/6 у %
	1	2	3	4	5	6	7	8
2014.	13.442.395,00	13.275.119,40	211.820.982,97	197.969.657,40	291.976.244,48	216.760.139,45	4,60	6,12
2015.	14.957.127,02	14.716.330,17	208.718.867,11	197.355.877,11	287.307.353,40	214.011.917,95	5,21	6,88
2016.	12.668.707,32	9.421.495,34	178.453.452,68	167.465.855,84	252.818.763,23	180.810.337,40	5,01	5,21
УКУПНО	41.068.229,34	37.412.944,91	598.993.302,76	562.791.390,35	832.102.361,11	611.582.394,80	4,94	6,12

Просјек годишњег плана на економском коду 614300 износи 13.689.409,78 КМ.

Просјек годишње реализације на економском коду 614300 износи 12.470.981,64 КМ.